

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Diplomová práce

Přechod pozůstalosti na dědice v českém
a rakouském právu

Petr Brož

Plzeň

2019

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Petr BROŽ

Osobní číslo: R14M0017P

Studijní program: M6805 Právo a právní věda

Studijní obor: Právo

Název tématu: Přejchod pozůstalosti na dědice v českém a rakouském právu

Zadávací katedra: Katedra občanského práva

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Úvod
2. Vývoj institutu přechodu pozůstalosti od přijetí ABGB
3. Přejchod pozůstalosti v současném českém právu
4. Přejchod pozůstalosti v současném rakouském právu
5. Vybrané části novelizace rakouského dědického práva s platností od 1.1.2017 a českého dědického práva od 1.1.2014, rozdíly a důvody ke změnám
6. Závěr

Rozsah grafických prací:

Rozsah kvalifikační práce:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

viz příloha

Vedoucí diplomové práce:

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

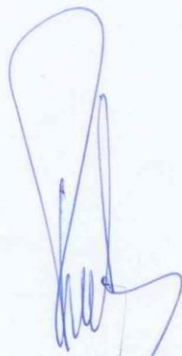
Katedra občanského práva

Datum zadání diplomové práce:

8. února 2018

Termín odevzdání diplomové práce:

29. března 2019

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
děkan

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
pověřená osoba

V Plzni dne 2. července 2018

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

*„Prohlašuji, že jsem svou diplomovou práci na téma **Přechod pozůstalosti na dědice v českém a rakouském právu** vypracoval samostatně. Veškeré prameny, ze kterých jsem čerpal, jsou uvedeny v citačním aparátu v průběhu práce i na jejím závěru v seznamu použitých pramenů. Dále prohlašuji, že vlastní text diplomové práce včetně mezer a poznámek pod čarou dosahuje počtu 127 267 znaků.“*

V Plzni, 27. března 2019

.....

Petr Brož

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych velmi rád poděkoval vedoucímu své diplomové práce JUDr. Jindřichu Psutkovi Ph.D. za mimořádně vřelý přístup a cenné rady, a to nejen při vypracování diplomové práce ale i v průběhu celého studia. Velký dík si ode mě zaslouží Dr. Thomas Luzer z Universität Wien, který mi, navzdory nestandardní době návštěvy, velmi ochotně věnoval mnoho času, poskytl značné množství studijních materiálů z právnické knihovny své alma mater, včetně darování několika knih a rovněž univ. prof. Dr. Raimund Bollenberger a mag. Angelika Kurz za laskavé poskytnutí komentářů v elektronické podobě. V neposlední řadě děkuji své rodině za pomoc a podporu po celou dobu studia.

Obsah

1	ÚVOD	1
2	VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	3
3	VÝVOJ INSTITUTU PŘECHODU POZŮSTALOSTI NA DĚDICE OD PŘIJETÍ ABGB	5
4	PŘECHOD POZŮSTALOSTI NA DĚDICE	8
4.1	Nabytí dědictví	8
4.1.1	Podmínky nabytí dědictví	8
4.1.2	Spory o dědické právo	10
4.1.2.1	Spory o dědické právo zakládající se na právním posouzení	10
4.1.2.2	Spory o dědické právo zakládající se na rozdílných skutkových tvrzeních 11	
4.2	Výhrada soupisu pozůstalosti	12
4.2.1	Pojem a význam	12
4.2.2	Nařízení soupisu pozůstalosti	12
4.2.3	Provedení soupisu pozůstalosti	14
4.2.4	Nahrazení soupisu pozůstalosti	15
4.2.4.1	Nahrazení soupisu pozůstalosti seznamem pozůstalostního majetku .	15
4.2.4.2	Nahrazení soupisu pozůstalosti společným prohlášením dědiců o pozůstalostním majetku	16
4.2.5	Náklady soupisu pozůstalosti	16
4.2.5.1	Zrušení účinků výhrady soupisu	17
4.3	Správa pozůstalosti	19
4.3.1	Osoby vykonávající správu pozůstalosti	20
4.3.2	Práva a povinnosti správce pozůstalosti	21
4.3.3	Odměna správce pozůstalosti a náhrada hotových výdajů	24
4.4	Závěra pozůstalosti	24
4.5	Rozdělení pozůstalosti	27
4.5.1	Rozdělení pozůstalosti podle nařízení zůstavitele	27
4.5.2	Pověření třetí osoby určením rozdělení pozůstalosti	27
4.5.3	Rozdělení pozůstalosti dohodou dědiců	28
4.5.4	Rozdělení pozůstalosti rozhodnutím soudu	29
4.6	Přechod dluhů na dědice	30
4.6.1	Odmítnutí dědictví	31
4.6.2	Práva věřitelů před potvrzením dědictví	31
4.6.3	Odloučení pozůstalosti	32
4.7	Řízení o pozůstalosti	34

4.7.1	Obecná úprava řízení o pozůstalosti.....	34
4.7.2	Zahájení řízení o pozůstalosti	34
4.7.3	Notář jako soudní komisař	36
4.7.4	Účastníci řízení o pozůstalosti.....	39
4.7.5	Předběžná šetření, jednání a rozhodnutí.....	41
4.7.6	Likvidace pozůstalosti	43
5	EXKURZ DO RAKOUSKÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY.....	47
5.1	ABGB	47
5.2	Novelizace k 1. 1. 2017	48
5.3	Přechod pozůstalosti na dědice v rakouském právu	50
5.3.1	Podmíněné a nepodmíněné přijetí dědictví	52
5.3.2	Rozdělení dědictví	56
5.3.3	Dědická žaloba	56
6	ZÁVĚR.....	58
7	RESUMÉ	60
7.1	Keywords	60
7.2	Abstrakt.....	60
7.3	Klíčová slova.....	61
8	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	62
8.1	Literatura	62
8.2	Cizojazyčná literatura.....	62
8.3	Použité právní předpisy a judikatura	63
8.4	Odborná periodika.....	63
8.5	Další zdroje.....	63
9	SEZNAM ZKRATEK	64

1 ÚVOD

Při výběru tématu své diplomové práce jsem zohlednil můj dlouhodobý zájem o obor notářství a s ním úzce související dědické právo, jelikož je samozřejmě lákavé s diplomovou prací získat hlubší znalosti institutů a celkově oblasti, která je pro tuto profesi stěžejní. Přihlédl jsem však také k aktuálnímu dění v tomto právním odvětví. Česká úprava občanského, potažmo dědického práva doznala, před nedávnou dobou, značných změn s příchodem nového občanského zákoníku, tedy zákona č. 89/2012 Sb. s účinností od 1. 1. 2014.

Naše občanské právo je stále značně inspirováno rakouskou právní úpravou a z rakouské právní úpravy také vzešlo a vychází z něj, jelikož Obecný zákoník občanský (ABGB) platil s účinností od 1. 1. 1812 na území jak českých, tak rakouských zemí. Zmíněné rakouské právo, kde stále ještě ABGB kontinuálně více než 2 staletí platí, se v současné době značně přetváří.

Vyjadřuje to zásadní a velmi obsáhlá novela ABGB s účinností k 1. 1. 2017, která rakouské občanské právo do jisté míry odklání od směru, ke kterému se česká právní úprava stále upíná a ze kterého se inspiruje. Tento vývoj je tedy mimořádně zajímavý a dozajista bude zajímavé i sledovat, zda v delším časovém horizontu bude podobné změny reflektovat i naše právní úprava. Případně zda u nás dojde alespoň k zatraktivnění tendencí nějaké zásadní modernizace občanského práva z hlediska terminologie a užitého jazyka, tak jak se tomu aktuálně děje v Rakousku.

Tamější snaha přiblížit jazyk užívaný občanským právem dnešnímu, srozumitelnějšímu jazyku, je dle mého názoru snaha velmi úctyhodná, jelikož občanské právo tuto srozumitelnost a přímou použitelnost i laickou veřejností opravdu potřebuje. Zejména proto, že je právem asi nejpotřebnějším pro laickou a pochopitelně i odbornou veřejnost. V mnohých životních situacích se lze totiž občanskému právu vyhnout jen stěží. Dalo by se tedy říci, že novelizace je zde skutečně novelizací a vzhledem k dlouhodobé provázanosti obou zmíněných právních řádů jistě bude mnoho lidí napjatě očekávat, zda se i my nedočkáme nějaké modernizační iniciativy vedoucí k jistému přetrhávání vazeb na historické kodexy, alespoň z formálního hlediska.

V tomto kontextu jsem si pro svou práci vybral konkrétní institut dědického práva, přechod pozůstalosti na dědice, který pokládám vlastně za základ dědického

práva. Důkazem může být dílo nejklassičtější, ve kterém Tilsch již na úvod vymezení dědické právo jako „*souhrn pravidel, kterými se řídí přechod majetkových poměrů zemřelého jednotlivce na subjekty jiné.*“¹ Stejně tak mnohé jím deklarované principy dědického práva snad nejlépe vystihuje a hájí právě vybraný institut. Tento institut důkladně zanalyzuji, stručně pak též popíši jeho historický vývoj od přijetí kodexu ABGB.

Pojednání o přechodu pozůstalosti na dědice v recentním tuzemském právu tedy bude tvořit páteř a cíl mé diplomové práce. Přes vymezení základních pojmů přejdu k samotnému přechodu pozůstalosti na dědice, zde budou hlavní kapitoly tvořit nabytí dědictví, výhrada soupisu, správa, závěra a rozdělení pozůstalosti, přechod dluhů na dědice a řízení o pozůstalosti. Následně stručně pojednám o aktuální úpravě institutu přechodu pozůstalosti v rakouském právu a také se pokusím objasnit důvody a některé rysy změn v oné aktuální novelizaci rakouského dědického práva.

---

¹ TILSCH, Emanuel, HORÁK, Ondřej, ed. Dědické právo rakouské se stanoviska srovnávací vědy právní. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Klasická právnícká díla (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-713-3. s. 9-10.

2 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

V úvodu k tématu přechodu pozůstalosti je nezbytné krátce vyložit základní termíny a pojmy, které s přechodem pozůstalosti neodmyslitelně souvisí a budou v následujících částech hojně zmiňovány. Jedná se především o základní rozlišení termínů pozůstalost a dědictví ale i některé další.

Poslední rekodifikace soukromého práva zásadně změnila především dědické právo. Pro tuto rekodifikaci bývají jako hlavní inspirační zdroj uváděny vládní návrhy občanského zákoníku z roku 1931 a 1937 modernizující dosud platný Obecný zákoník občanský z roku 1811. Jako další zdroje posloužili taktéž zahraniční úprava či dokonce římské právo.²

V kontextu nabývání dědictví je zásadní inspirace předchozím občanským zákoníkem z roku 1964. Výsledkem toho je absence institutu ležící pozůstalosti známého z ABGB 1811, kdy pozůstalost přecházela na dědice až jako výsledek dědického řízení. Namísto toho současná úprava stanovuje, že dědictví se nabývá již smrtí zůstavitele, tedy shodně s ObčZ 1964. Rozhodnutí pozůstalostního soudu má tedy charakter deklaratorní, prohlašuje, který konkrétní dědic nabyt k datu úmrtí zůstavitele nějakou část pozůstalosti. Naopak od předchozího občanského zákoníku, který si vystačí s pojmem dědictví a vůbec neužívá termínu pozůstalost zavádí současná úprava definici pojmu pozůstalost a to v §1475 odst. 2: „Pozůstalost tvoří celé jmění zůstavitele, kromě práv a povinností vázaných výlučně na jeho osobu, ledaže byly jako dluh uznány nebo uplatněny u orgánu veřejné moci.“

Hned v následujícím odstavci, tedy §1475 odst. 3, je pak definován i pojem dědice: „Komu náleží dědické právo, je dědic, a pozůstalost ve vztahu k dědici je dědictvím.“ Z těchto dvou definic je jasně zřetelný rozdíl mezi pojmy pozůstalost a dědictví. Pozůstalostí se tedy rozumí kompletní souhrn majetku, který může přejít na právního nástupce. Dědictvím pak může být i celá pozůstalost, či její část, avšak z pohledu dědice.

---

² DAUDOVÁ, Martina a Ondřej HORÁK. Nové dědické právo a meziválečná rekodifikace. *Ad Notam*. 2016, (1), s. 8-12.

Bez zajímavosti také není fakt, že naprosto totožnou definici pozůstalosti, jakou obsahuje současná platná úprava obsahuje již zmíněný vládní návrh z roku 1937, stejně tak jako četná ustanovení o odkazech. Některé další ustanovení pak byla shodná alespoň částečně. Celkově ze srovnání dvou a půl set dědickoprávních ustanovení jich bylo 78 % inspirováno právě vládním návrhem z roku 1937.³

---

³ DAUDOVÁ, Martina a Ondřej HORÁK. Nové dědické právo a meziválečná rekodifikace. *Ad Notam*. 2016, (1), s. 8-12.

3 VÝVOJ INSTITUTU PŘECHODU POZŮSTALOSTI NA DĚDICE OD PŘIJETÍ ABGB

Dle ustanovení v ABGB dědic okamžikem přijetí dědictví vstupuje do právního postavení zůstavitele. V poměru ke třetím osobám se tak dědic a zůstavitel považují za jediný subjekt. Dokud nedojde k přijetí dědictví, hledí se na pozůstalost tak, jako by byla stále v držbě zůstavitele. Dědic tedy nabývá dědictví okamžikem jeho přijetí. Na dědice kromě aktiv pozůstalosti přecházejí i zůstavitelovy závazky. Dokud nedojde k soudnímu odevzdání dědictví, hledí se na více dědiců, pokud jde o jejich společné dědické právo, jako na jedinou osobu. Za závazky pozůstalosti pak ručí všichni společně a nerozdílně.⁴

Po soudním odevzdání dědictví pak mohly nastat dvě situace. Pokud několik dědiců přijalo dědictví bez tzv. právního dobrodiní soupisu, ručí i po odevzdání dědictví všem věřitelům společně a nerozdílně. Vzájemně jsou si mezi sebou povinni příspěvkem podle poměru svých dědických podílů. Pokud však spoludědicové využili právního dobrodiní soupisu, ručí po odevzdání dědictví každý z dědiců samostatně za pohledávky nepřesahující majetkovou podstatu pozůstalosti jen podle poměru svého dědického podílu.⁵

Po vzniku samostatného československého státu byly recepční normou převzaty všechny právní předpisy z rakousko-uherské monarchie. Recepce nastal v našem státě tzv. právní dualismus, což znamenalo, že v českých zemích platilo rakouské právo a na Slovensku a Podkarpatské Rusi právo uherské.⁶

Tento stav značně komplikoval aplikaci práva, v důsledku čehož bylo přistoupeno k pracím na unifikaci občanského práva. V roce 1937 vydal senát Národního shromáždění konečnou redakci osnovy nového občanského zákoníku pod názvem „Vládní návrh zákona, kterým se vydává občanský zákoník“. Návrh projednaly výbory a komise Národního shromáždění a připravily jej pro pléna

---

⁴ SCHELLE, Karel a Jaromír TAUCHEN. Občanské zákoníky: kompletní sbírka občanských zákoníků, důvodových zpráv a dobových komentářů. Ostrava: Key Publishing, 2012. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-146-7. s. 253.

⁵ SCHELLE, Karel a Jaromír TAUCHEN. Občanské zákoníky: kompletní sbírka občanských zákoníků, důvodových zpráv a dobových komentářů. Ostrava: Key Publishing, 2012. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-146-7. s. 275.

⁶ SCHELLE, Karel a Jaromír TAUCHEN. Občanské zákoníky: kompletní sbírka občanských zákoníků, důvodových zpráv a dobových komentářů. Ostrava: Key Publishing, 2012. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-146-7. s. 18.

sněmoven. Mnichovský diktát však na podzim roku 1938 práce na unifikaci přerušil. Přestože návrh z roku 1937 nenabyl platnosti, stal se později inspirací pro autory zákoníku z roku 1950 a také změn v občanském právu v období po listopadu 1989.⁷

Zmíněný návrh upravuje institut přechodu pozůstalosti na dědice v hlavě 24. Tento návrh předpokládá nabytí dědictví na základě prohlášení soudu. Kdo chce nabýt dědictví, musí své dědické právo uplatnit u soudu formou dědické přihlášky, kterou podá po smrti zůstavitele. Ta musí obsahovat prohlášení dědice, že chce být dědicem, zda hodlá dědictví přijmout s výhradou soupisu pozůstalosti či bez výhrady, a o jaký dědický titul své dědické právo opírá. Dědic nemůže jednou podanou přihlášku odvolat, ani nemůže bezvýhradnou přihlášku změnit tím, že si dodatečně vyhradí soupis pozůstalosti. Pokud dědic nepodá přihlášku ve lhůtě určené soudem, neztrácí své dědické právo, nicméně při projednání pozůstalosti se na něho nehledí.⁸

Změna režimu po únoru 1948 si vyžádala přebudování právního systému, ke kterému došlo v letech 1949-1950 v rámci tzv. právníkové dvouletky. V rámci těchto kodifikačních prací vznikly jednotné zákoníky a další předpisy, mezi kterými nechyběl ani občanský zákoník.⁹

Občanský zákoník z roku 1950 stanoví, že dědictví se nabývá zůstavitelovou smrtí. Dědic má povinnost hradit přiměřené náklady pohřbu zůstavitele, stejně jako plnit závazky, které na něho s dědictvím přešly, a to do výše ceny nabytého dědictví. Pokud věřitel svůj nárok neoznámil přesto, že jej k tomu dal dědic soudem vyzvat, dědic mu za jeho nárok neodpovídá, pokud byla cena jím nabytého dědictví vyčerpána nároky ostatních věřitelů, kteří svůj nárok řádně uplatnili.¹⁰

---

⁷ VOJÁČEK, Ladislav, Karel SCHELLE a Vilém KNOLL. České právní dějiny. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-257-8. s. 449-450.

⁸ SCHELLE, Karel a Jaromír TAUCHEN. Občanské zákoníky: kompletní sbírka občanských zákoníků, důvodových zpráv a dobových komentářů. Ostrava: Key Publishing, 2012. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-146-7. s. 387.

⁹ VOJÁČEK, Ladislav, Karel SCHELLE a Vilém KNOLL. České právní dějiny. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-257-8. s. 563.

¹⁰ SCHELLE, Karel a Jaromír TAUCHEN. Občanské zákoníky: kompletní sbírka občanských zákoníků, důvodových zpráv a dobových komentářů. Ostrava: Key Publishing, 2012. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-146-7. s. 481.

Dědictví se nabývá na základě soudního potvrzení o nabytí dědictví. Soud potvrdí nabytí dědictví tomu dědici, jehož dědické právo bylo prokázáno. Dokud je nutné zajištění dědictví, nesmí být nabytí dědictví potvrzeno. Pokud uplynul rok o doby, kdy mohlo být potvrzení vydáno, toto omezení již neplatí.¹¹

V roce 1960 došlo k přijetí nové Ústavy, označované za socialistickou, což mělo za následek rozsáhlé rekodifikace právního řádu. Občanské právo tato změna poznamenala v roce 1964, kdy došlo k přijetí nového občanského zákoníku.¹²

Ten byl v průběhu let hned několikrát novelizován, nicméně účinný zůstal až do roku 31. 12. 2013. Od 1. 1. 2014 byl pak nahrazen stávající úpravou. Dědictví se dle tohoto předpisu nabývá k okamžiku smrti zůstavitele. Ustanovení § 470 pak upravuje odpovědnost za dluhy. Dědic odpovídá za náklady spojené s pohřbem a za zůstavitelovy dluhy, které na něj po jeho smrti přešly, a to do výše ceny nabytého dědictví. Pokud je více dědiců, odpovídají za náklady pohřbu a zůstavitelovy dluhy podle poměru toho, co z dědictví nabyli. V případě předluženého dědictví upravoval občanský zákoník dvě možná řešení. Zaprvé se dědicové mohli s věřiteli dohodnout, že jim dědictví přenechají k úhradě dluhů. Pokud tato dohoda neodporovala zákonu či zájmu společnosti, byla schválena státním notářstvím. Pokud k takové dohodě nedošlo, řídila se povinnost dědiců plnit dluhy ustanoveními o likvidaci obsaženými v notářském řádu. Pravomoc potvrdit nabytí dědictví příslušela státnímu notářství. Pokud bylo dědiců více, měli možnost vypořádat se mezi sebou dohodou, kterou státní notářství následně schválilo a potvrdilo podle ní nabytí dědictví. Státní notářství pak provedlo vypořádání mezi dědici, pokud k dohodě nedošlo.¹³

---

¹¹ SCHELLE, Karel a Jaromír TAUCHEN. Občanské zákoníky: kompletní sbírka občanských zákoníků, důvodových zpráv a dobových komentářů. Ostrava: Key Publishing, 2012. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-146-7. s. 485.

¹² VOJÁČEK, Ladislav, Karel SCHELLE a Vilém KNOLL. České právní dějiny. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-257-8. s. 569-570.

¹³ SCHELLE, Karel a Jaromír TAUCHEN. Občanské zákoníky: kompletní sbírka občanských zákoníků, důvodových zpráv a dobových komentářů. Ostrava: Key Publishing, 2012. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-146-7. s. 532-533.

4 PŘECHOD POZŮSTALOSTI NA DĚDICE

4.1 Nabytí dědictví

4.1.1 Podmínky nabytí dědictví

Smrt zůstavitele sama o sobě k nabytí dědictví nestačí. Každá pozůstalost se projednává před soudem a k nabytí dědictví dochází až potvrzením soudu o nabytí dědictví. Soud nabytí dědictví usnesením potvrdí dědici, jemuž svědčí nejlepší dědické právo. Své dědické právo dědic prokáže buď platnou dědickou smlouvou, platnou závětí, případně rodným listem či jiným dokumentem, který prokazuje vztah k zůstaviteli.¹⁴

Dědické právo vzniká smrtí zůstavitele a k nabytí dědictví dochází s účinností ke dni vzniku dědického práva. Nastane-li situace, že nedědí žádný dědic, připadá dědictví státu jako odúmrt', v důsledku čehož se pak na stát hledí jako na zákonného dědice. Pokud zůstavitel nezanechal žádný majetek, nebo pokud zanechal majetek jen nepatrné hodnoty, soud řízení o pozůstalosti zastaví bez toho, že by komukoli potvrdil nabytí dědictví. Do právní moci usnesení o potvrzení dědictví se nikdo nemůže ujmout dědictví. S pozůstalostním jměním lze do skončení řízení o pozůstalosti nakládat jen v rámci správy pozůstalosti. Nabytí dědictví je rovněž možné potvrdit pouze tomu, jehož dědické právo bylo prokázáno.

V první řadě je možné dědické právo prokázat doložením dědického titulu, tedy kupříkladu pořízení pro případ smrti či prokázání skutečnosti zakládající zákonnou dědickou posloupnost. Dále je pak nutné, aby ten, jemuž svědčí dědický titul, nebyl nezpůsobilý k dědickému právu.

Dědickou nezpůsobilost upravují ustanovení § 1481-1483 a jako její uvádějí tři situace, za kterých je osoba z dědického práva vyloučena. Zaprvé se dle zákona jedná o případ spáchání trestného činu proti zůstaviteli či osobám jemu blízkým. Dále je pak dle § 1482 vyloučen manžel zůstavitele, pokud ke dni jeho smrti probíhá řízení o rozvod manželství zahájené na zůstavitelův návrh podaný v důsledku toho, že se vůči němu manžel dopouštěl domácího násilí. Nakonec pak § 1483 vylučuje z dědického práva po dítěti dle zákonné posloupnosti rodiče, který byl zbaven

---

¹⁴ ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 420.

rodičovské odpovědnosti proto, že ji či její výkon zneužíval nebo její výkon závažným způsobem zanedbával. Dědictví pak soud může konkrétní osobě potvrdit za předpokladu, že tato osoba dědictví neodmítla, nezcizila své dědické právo, případně se dědictví nevzdala ve prospěch jiného dědice. Dědictví je pak potvrzeno tomu, jehož dědické právo je ve srovnání se všemi dědickými právy nejlepší.¹⁵

Soudu je též třeba prokázat, že došlo ke splnění zůstavitelových nařízení, pokud nějaká učinil. Jejich splnění potvrzuje vykonavatel závěti, byl-li povolán. V případě, že povolán nebyl, prokáží soudu splnění nařízení dědicové. V jejich případě je tedy nutné, aby na podporu svého tvrzení předložili nějaké důkazy.¹⁶ Pokud byly zůstavitelem nařízeny odkazy, je možné dědictví potvrdit až poté, co byly odkazovníkům podány zprávy o odkazech a došlo ke splnění splatných odkazů. V případě dosud nesplatných odkazů a odkazů neznámým či nepřítomným osobám musí být jejich splnění zajištěno. Soud však může jistotu prominout, pokud dojde k názoru, že je zřejmě zbytečná.¹⁷

Síla dědického práva vychází především z dědického titulu, ze kterého dědic své dědické právo odvozuje. Za „nejlepší“ dědické právo se považuje to, jehož důvodem je dědická smlouva. Druhé v pořadí je pak dědické právo založené na závěti, které je považováno za lepší než právo založené zákonnou posloupností. V rámci zákonné posloupnosti pak náleží lepší dědické právo tomu, kdo je zařazen do vyšší dědické skupiny.¹⁸

Soud usnesením vyrozumí o dědickém právu každého, o němž lze mít za to, že je zůstavitelovým dědicem. Pokud je určitá osoba přesvědčena, že je zůstavitelovým dědicem, nemusí čekat na vyrozumění, ale může u soudu podat návrh na zahájení řízení o pozůstalosti, nebo podáním uplatnit své dědické právo, pokud řízení již zahájeno bylo. Může nastat situace, kdy dědické právo svědčí osobě, která není známa, případně jí nelze doručit do vlastních rukou vyrozumění

---

¹⁵ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 467-468.

¹⁶ ŠVESTKA, Jiří, Jan DVORÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 512.

¹⁷ ŠVESTKA, Jiří, Jan DVORÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 515-516.

¹⁸ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 539-540.

o dědickém právu. V takovém případě soud této osobě ustanoví pro účely řízení o pozůstalosti opatrovníka.

Opatrovník zastupuje dědice, jemuž byl ustanoven až do doby, dokud nepomine důvod, pro který byl jmenován, nebo dokud se k tomuto dědici při projednání pozůstalosti nepřestane přihlížet. Opatrovník však za dědice nemůže učinit prohlášení o tom, že dědic dědictví odmítá či přijímá, případně že se vzdává dědictví ve prospěch jiného dědice. Neznámého dědice soud o jeho dědickém právu vyrozumí vyhláškou, ve které jej vyzve, aby se přihlásil soudu či jmenovanému opatrovníku. K tomu mu určí lhůtu, která nesmí být kratší než 6 měsíců. Ve vyhlášce jej rovněž poučí o tom, že pokud se ve stanovené lhůtě nepřihlásí, nebude k jeho dědickému právu při projednávání dědictví přihlédnuto. Tato vyhláška se doručuje opatrovníku neznámého dědice, ostatním účastníkům řízení o pozůstalosti a rovněž se vyvěsí na úřední desce soudu. Pokud o sobě neznámý dědic nedá vědět, soud k němu při projednání pozůstalosti nepřihlíží. Jeho dědické právo tímto nezaniká, ale nemůže jej uplatnit v řízení o pozůstalosti. Svůj nárok tak může vymáhat jen prostřednictvím žaloby v občanském soudním řízení.¹⁹

4.1.2 Spory o dědické právo

V případě, kdy své dědické právo uplatňuje více dědiců, může se stát, že mezi nimi vznikne spor. Spor o dědické právo je situace, kdy o sobě více osob tvrdí, že jsou zůstavitelovými dědici a jejich dědická práva nemohou vedle sebe současně obstát. Pokud spor o dědické právo vznikne, musí jej soud v rámci řízení o pozůstalosti klasifikovat buď jako spor zakládající se na právním posouzení, nebo jako spor vyplývající ze sporných skutečností.²⁰

4.1.2.1 Spory o dědické právo zakládající se na právním posouzení

Tímto druhem sporu se rozumí takový spor, kde není třeba provádět žádné dokazování, jelikož skutečnosti podstatné pro posouzení dědického práva osob,

---

¹⁹ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 471.

²⁰ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 240.

mezi nimiž spor existuje, jsou nesporné. Tyto osoby o sobě tvrdí, že jsou zůstavitelovými dědici, svědčí jim nějaký dědický titul ale jejich dědická práva vedle sebe nemohou obstát. Příkladem by mohl být kupříkladu spor mezi zákonnými dědici z jedné třídy a zákonnými dědici ze třídy jiné. Spor je zde tedy založen pouze na rozdílném právním posouzení věci skutkově nesporné situace. Pozůstalostní soud tedy nemusí provádět dokazování a může sám rozhodnout o tom, kdo je zůstavitelovým dědicem. Tím se současně rozhodne o tom, kdo bude nadále účastníkem řízení o pozůstalosti. Jakmile rozhodnutí soudu nabyde právní moci, nejsou osoby, kterým nesporně svědčí dědický titul nadále účastníky řízení.²¹

4.1.2.2 Spory o dědické právo zakládající se na rozdílných skutkových tvrzeních

Tato situace je již poněkud složitější, jelikož skutečnosti rozhodné pro posouzení dědického práva jsou mezi těmito osobami sporné. Soud tedy musí provést dokazování, aby mohl rozhodnout, které osobě dědické právo svědčí. Spornou skutečností může být například pravost zůstavitelovy závěti. Jelikož řízení o pozůstalosti je řízením nesporným, je v tomto případě třeba zvláštního postupu. Vychází se zde z úpravy obsažené v OSŘ a ZŘS. V případě, kdy právo na dědictví uplatňuje více osob, které si vzájemně odporují, vyzve pozůstalostní soud toho dědice, jemuž svědčí slabší právní důvod, aby svůj nárok uplatnil žalobou, k čemuž mu určí lhůtu, která nesmí být kratší než 2 měsíce. Pokud tento dědic ve stanovené lhůtě žalobu nepodá, nebude se k němu v řízení o pozůstalosti nadále přihlížet, přestože jeho dědické právo nezaniká. Soud má tedy v rámci řízení o pozůstalosti za úkol posoudit, či dědické právo je slabší. Nerozhoduje tu však o tom, komu toto právo náleží a komu nikoliv.²²

---

²¹ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 241-242.

²² SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 242-244.

4.2 Výhrada soupisu pozůstalosti

4.2.1 Pojem a význam

Přijetí dědictví s sebou přináší i jistá rizika, a to především v podobě možného předlužení dědictví. Pokud chce dědic minimalizovat škody, které mu může přijetí předluženého dědictví způsobit, má možnost využít výhradu soupisu pozůstalosti. Soupis pozůstalosti je institut dědického práva, jehož účelem je zjištění pozůstalostního jmění a určení čisté hodnoty majetku v době smrti zůstavitele. Přestože pod pojem jmění se obecně řadí jak aktiva, tak i pasiva, která se vážou ke konkrétnímu subjektu, v rámci soupisu pozůstalosti provádí soud pouze soupis aktiv. Význam soupisu pozůstalosti pro dědice spočívá především v omezení odpovědnosti za zůstavitelovy dluhy toliko co do výše nabytého dědictví. Pokud by si dědic soupis pozůstalosti nevyhradil, ručil by za veškeré zůstavitelovy dluhy v plné výši, a to včetně těch dluhů, které svou výší přesahují hodnotu jím nabytého dědictví. V případě, že dědic uplatní výhradu soupisu pozůstalosti, za dluhy přesahující hodnotu nabytého dědictví již neručí.²³

O možnosti výhrady soupisu pozůstalosti musí být poučen každý, kdo byl vyrozuměn o dědickém právu nebo své dědické právo uplatnil u soudu a jeho účast v řízení o pozůstalosti dosud nebyla ukončena. Soud tyto osoby poučí usnesením, ve kterém uvede možnost výhrady soupisu, jakým způsobem mohou toto právo uplatnit a také jaké budou následky toho, pokud jej neuplatní.

4.2.2 Nařízení soupisu pozůstalosti

Provedení soupisu pozůstalosti nařizuje soud usnesením, proti kterému je přípustné odvolání, jenž nemá odkladný účinek. Soud nařídí soupis pozůstalosti obligatorně, pokud některý z dědiců uplatní výhradu soupisu, nebo pokud je to třeba k výpočtu povinného dílu, na který má nárok jeden z nepominutelných dědiců. Dále soud nařídí soupis v případě, že není jisté, zda je někdo dědicem či kdo je dědicem, nebo v případě, kdy je mezi dědici tzv. osoba pod zvláštní ochranou. Jedná se o fyzickou osobu, která není plně svéprávná, je neznámá či nepřítomna, nebo o právnickou osobu veřejně prospěšnou nebo zřízenou ve veřejném zájmu. Soupis

---

²³ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 263.

pozůstalosti soud také nařídí na žádost věřitele podle § 1709 ObčZ, tedy na návrh odloučení celé nebo části pozůstalosti, anebo pokud věřitel osvědčí jiný vážný důvod pro provedení soupisu.²⁴

K nařízení soupisu dojde ihned poté, co nastane některý z uvedených důvodů. Pokud zůstavitel nezanechal žádný majetek, nebo jen majetek nepatrné hodnoty, soud soupis pozůstalosti nenařizuje a, pokud byl nařízen, není proveden. Důvodem je, že v těchto případech zůstavitelovy dluhy nemohou na nikoho přejít a provádění soupisu pozůstalosti by tedy bylo právně bezvýznamné.²⁵

Jakmile se usnesení o nařízení soupisu pozůstalosti stane pravomocným, soud vyrozumí všechny osoby, které mají právo být přítomny soupisu a vznášet dotazy a připomínky, o místě a době provedení soupisu. Vyrozumění musí být všem zmíněným osobám doručeno obsílkou alespoň 15 dní předem. To neplatí, pokud by vyrozuměním mohlo být vážně ohroženo včasné provedení soupisu. V tomto případě musí být k provedení soupisu přizváni dva svědci. Svědkem zde nemůže být osoba, která není plně svéprávná nebo neumí číst a psát. Rovněž jím pochopitelně nemohou být osoby, které mají právo být přítomny soupisu a vznášet dotazy a připomínky, a osoby jim blízké. Totéž platí dle ustanovení § 178 ZŘS i pro zaměstnance notáře, který byl v řízení o pozůstalosti pověřen provedením úkonů jako soudní komisař.²⁶

Ustanovení § 1684 odst. 2 ObčZ vypočítává osoby, které mají právo být přítomny při soupisu, pokud není třeba jej provést v co nejkratší době a jejich vyrozuměním o datu a místě konání soupisu by nebylo ohroženo jeho včasné vyhotovení. Přítomnost při soupisu je jejich právem, kterého nemusí využít. Pokud se i přes včasné vyrozumění k soupisu nedostaví, bude proveden bez jejich účasti.

Při soupisu smí být přítomen vykonavatel závěti, je-li povolán, a správce pozůstalosti. Dále pak každý, kdo tvrdí a osvědčí své dědické právo. Ustanovení § 113 ZŘS pak uvádí nepominutelného dědice jako účastníka při projednání pozůstalosti, pokud v něm jde o soupis pozůstalosti. Dle § 112 ZŘS je účastníkem

---

²⁴ ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 495-496.

²⁵ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 516-517.

²⁶ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 264-265.

rovněž zůstavitelův věřitel, který si vyžádal odloučení pozůstalosti a pokud se jedná o soupis pozůstalosti, který sám navrhl.

Další osobou s právem přítomnosti při soupisu je odkazovník, a to i přesto, že mu zákon nepřiznává postavení účastníka v řízení. Podmínkou zde je, že existuje reálná možnost, že bude mít povinnost poměrně přispět na povinný díl. S jeho přítomností musí také souhlasit soud. Souhlasu soudu je rovněž třeba, má-li být přítomna jiná osoba, která na provedení soupisu prokáže právní zájem.²⁷

4.2.3 Provedení soupisu pozůstalosti

Soupis pozůstalosti bude proveden v domě zůstavitele, v jeho bytě či v jiných prostorách zůstavitele, kde se nacházejí nebo mohou nacházet jeho hmotné movité věci. Pokud měl zůstavitel více takových míst, provede se soupis všude. V soupisu se uvede nejen majetek, který patřil výlučně zůstaviteli, ale rovněž věci náležející do společného jmění zůstavitele a pozůstalého manžela. Totéž platí v případě společného jmění, které bylo zrušeno, zúženo či zaniklo ještě za života zůstavitele a dosud nebylo vypořádáno. Rovněž se v soupisu uvedou doklady, které mohou nasvědčovat tomu, že měl zůstavitel další majetek nebo dluhy. Pokud byly o provedení soupisu vyrozuměny osoby, které mají právo při něm být přítomny, provede jej soudní komisař i v případě, že se k němu nikdo nedostaví.²⁸

O soupisu pozůstalosti sepisuje dle § 179 ZŘS soudní komisař protokol, který vedle obecných náležitostí protokolu obsahuje rovněž důvod, pro který je soupis prováděn, osoby, které byly jeho provedení přítomny, dotazy a připomínky, které k soupisu tyto osoby měly, popis majetku zůstavitele, kde se tento majetek nachází a zda, případně jak, byl zajištěn. Ustanovení §179 ZŘS rovněž stanovuje, že pokud byl soupis proveden bez účasti osob, které mají právo být soupisu přítomny, uvede se v protokolu rovněž prohlášení svědků, kterým potvrzují, že byli soupisu přítomni a že byl proveden řádně a úplně.

---

²⁷ ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 490-491.

²⁸ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 520.

4.2.4 Nahrazení soupisu pozůstalosti

Je-li pro tento postup dán důvod, může soud rozhodnout, že namísto vydání usnesení o nařízení soupisu pozůstalosti vydá usnesení, na jehož základě bude soupis pozůstalosti nahrazen seznamem pozůstalostního majetku, anebo, pokud se jedná o jednoduché případy, společným prohlášením dědiců o pozůstalostním majetku. Účelem těchto dvou institutů je zjednodušení dědického řízení a snížení nákladů, které jsou spojeny s vyhotovením soupisu pozůstalosti. Nevýhodou obou těchto způsobů je však to, že pokud se prokáže, že prohlášení nebo seznam neodpovídají skutečnosti v rozsahu nikoli nepodstatném, ztrácí dědic výhodu omezené odpovědnosti za zůstavitelovy dluhy. Osoby pod zvláštní ochranou mají pak právo žádat nařízení nového soupisu pozůstalosti.²⁹

4.2.4.1 Nahrazení soupisu pozůstalosti seznamem pozůstalostního majetku

V odůvodněných případech vydá soud usnesení, kterým rozhodne o nahrazení soupisu pozůstalosti seznamem pozůstalostního majetku. O tom, zda jsou splněny podmínky odůvodňující tento postup, rozhoduje soudní komisař. Takové usnesení lze vydat pouze, pokud usnesení o nařízení soupisu pozůstalosti dosud nenabylo právní moci.

Seznam pozůstalosti může vyhotovit pouze správce pozůstalosti. V případě, že správce pozůstalosti nebyl jmenován, je možné, aby jej soudní komisař jmenoval výhradně za účelem vyhotovení seznamu pozůstalosti. Seznam pozůstalostního majetku musí být potvrzen všemi dědici. Pokud některý z dědiců seznam nepotvrdí, soud nemůže rozhodnout o nahrazení soupisu pozůstalosti tímto seznamem.³⁰

---

²⁹ TLÁŠKOVÁ, Šárka. § 177 []. In: SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ, Jiří, HROMADA, Miroslav, BÍLÝ, Martin, HAMULÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana, PIRK, Tomáš, SMOLÍK, Petr. Zákon o zvláštních řízeních soudních. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 384.

³⁰ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 266.

4.2.4.2 Nahrazení soupisu pozůstalosti společným prohlášením dědiců o pozůstalostním majetku

Pokud se jedná o jednoduchý případ, může soud vydat usnesení o nahrazení soupisu pozůstalosti společným prohlášením dědiců o pozůstalostním majetku. Jednoduchost případu může spočívat jak v malém rozsahu majetku, tak i v tom, že majetková struktura pozůstalosti je zřejmá a dědicové mezi sebou nemají žádný spor o rozsah aktiv a pasiv pozůstalosti, ani o dědické právo. Pokud se přistoupí k nahrazení soupisu pozůstalosti společným prohlášením dědiců, má soud povinnost zjistit stanovisko dědiců vůči tomuto řešení, jelikož jeho podmínkou je, aby mu žádný z dědiců neodporoval.

Má-li být soupis pozůstalosti nahrazen společným prohlášením dědiců, musí dědicové toto prohlášení soudu předložit. Lze připustit i možnost, že dědicové učiní prohlášení před soudem do protokolu, který podepíší. Pokud došlo k vydání usnesení o nařízení soupisu pozůstalosti předtím, než dědicové předložili soudu společné prohlášení, soud zruší usnesení o nařízení soupisu pozůstalosti.³¹

V tomto případě není třeba ustanovovat správce pozůstalosti, jelikož vyhotovení prohlášení je svěřeno přímo dědicům, kteří mají povinnost postupovat ve vzájemné shodě. Pak záleží na uvážení soudního komisaře, zda se s tímto seznamem spokojí. Pokud ano, vydá usnesení o tom, že předložený seznam nahrazuje soupis pozůstalosti. Pokud soudní komisař má za to, že tento seznam není vyhovující, usnesením jej nepřijme a dále postupuje, jako by dědicové žádný seznam nepředložili.³²

4.2.5 Náklady soupisu pozůstalosti

S prováděním soupisu pozůstalosti jsou spojeny i náklady. Ty vznikají soudnímu komisaři, svědkům soupisu i osobám, které se provedení soupisu zúčastnily. Pokud soudní komisař provedl soupis pozůstalosti, určí odměnu soudního komisaře v usnesení, kterým se řízení končí. Současně rozhodne o výši

---

³¹ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 266-267.

³² TLÁŠKOVÁ, Šárka. § 177 []. In: SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ, Jiří, HROMADA, Miroslav, BÍLÝ, Martin, HAMULÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana, PIRK, Tomáš, SMOLÍK, Petr. Zákon o zvláštních řízeních soudních. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 384.

vynaložených nákladů a výši DPH. Výše odměny a nákladů se určuje podle notářského tarifu.³³

Náklady na pořízení soupisu se hradí primárně z pozůstalosti, pokud je to možné, tedy pokud je v pozůstalosti dostatek hotovosti. Pokud není možné uhradit náklady přímo z pozůstalosti, soud uloží dědicům, jejichž dědické podíly jsou zatíženy povinností hradit tyto náklady, aby na jejich úhradu poměrně přispěli. Dle zákona jdou náklady na soupis poměrně k tíži dědických podílů těch dědiců, jimž je soupis k prospěchu. Jedná se o osoby uvedené v § 1685 ObčZ.³⁴

V případě, kdy soud nařídil provedení soupisu pro potřebu výpočtu povinného dílu, budou náklady uhrazeny z pozůstalosti, a to poměrně z podílů všech dědiců a osoby, které svědčí právo na povinný díl. I v tomto případě mají výše zmíněné osoby povinnost na úhradu nákladů poměrně přispět, pokud není možné je uhradit z pozůstalosti.³⁵

Ustanovení § 1686 odst. 3 ObčZ stanoví, že pokud byl soupis proveden na žádost někoho, kdo pro to neměl vážný důvod, uloží soud takového osobě, aby náklady na provedení soupisu uhradila ze svého.

4.2.5.1 Zrušení účinků výhrady soupisu

Ustanovení § 1681 ObčZ stanoví, že pokud se dědic ujme plné správy pozůstalosti, aniž je k tomu oprávněn, účinky výhrady soupisu pozůstalosti se tímto od počátku ruší. Tímto nastává stejný právní stav, jako kdyby dědic výhradu soupisu nikdy neučinil, tedy že odpovídá za dluhy zůstavitele a jiná pasiva pozůstalosti v plném rozsahu.

Zákon zde vychází z toho, že ten, kdo vykonává správu pozůstalosti ji vykonává jako správu prostou. Pokud se dědic ujme správy plné, znamená to, že začne s majetkem zůstavitele činit cokoli, a provádí i jiné úkony než ty, které jsou

---

³³ ŠVESTKA, Jiří, Jan DVORÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 499.

³⁴ ŠVESTKA, Jiří, Jan DVORÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 499.

³⁵ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 521.

nutné k jeho zachování. Zákon zde předpokládá, že dědic, který zachází s majetkem stále náležitějším do pozůstalosti jako se svým, by měl hradit dluhy v plném rozsahu a nepožívat výhod, které přináší institut výhrady soupisu.³⁶

Další důvod, který také vede ke zrušení výhod výhrady soupisu, je případ, kdy se prokáže, že dědic pozůstalostní majetek úmyslně zatají. Tato situace může nastat až poté co byl dědic vyslechnut soudním komisařem při sepisování protokolu o předběžném šetření. Dědic by měl být před výsledkem o majetku zůstavitele poučen o povinnost uvést veškerý jemu známý majetek zůstavitele a o možném zrušení výhrady soupisu, pokud ji uplatní a později se ukáže, že nějaký majetek zatajil.³⁷

Dle ustanovení § 1689 ObčZ by provedení soupisu pozůstalosti mělo být oznámeno každému známému věřiteli zůstavitele a rovněž by mu mělo být umožněno do něho nahlédnout a vyjádřit se k němu.

---

³⁶ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 506-507.

³⁷ ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 478.

4.3 Správa pozůstalosti

Samotný okamžik přechodu pozůstalosti není hmotným právem upraven. Zde nám podává vysvětlení důvodová zpráva k aktuální úpravě. U dědění ze zákona vycházíme z toho, že dědic nabývá dědictví k okamžiku úmrtí zůstavitele. Při dědění ze závěti nebo na základě dědické smlouvy může být dospělost dědického práva vázána na splnění podmínky, doložením času nebo při povolání svěřenského nástupce. Proto ustanovení o nabytí dědictví nestanovují, že se dědictví nabývá již zůstavitelovou smrtí, protože dědic může nabyt pozůstalost nebo poměrný díl z ní i později.³⁸

Je však stále potřeba vyčkat konce řízení o pozůstalosti a potvrzení nabytí dědictví, případně jiného konce dědického řízení. Ve standardním případě dojde k potvrzení nabytí dědictví oprávněného dědice pravomocným rozhodnutím pozůstalostního soudu. Pozůstalost do rozhodnutí pozůstalostního soudu tedy není majetkovým celkem bez vlastníka. Vlastníkem, na kterého přešli práva a povinnosti zůstavitele je osoba zatím nejistá.³⁹

Avšak v mezidobí, mezi okamžikem smrti zůstavitele a okamžikem případného potvrzení nabytí dědictví je nutné zajistit, aby se někdo o zůstavitelovo jmění adekvátně staral. K tomuto účelu existuje institut správy pozůstalosti. Typickým příkladem bude situace, kdy zůstavitel zanechal značný majetek ve formě výrobního podniku, jehož činnost nelze či minimálně není vhodné kvůli dědickému řízení pozastavovat a současně má zůstavitel za to, že dědici nemají dostatek znalostí a zkušeností pro to, aby vlastními silami vykonávali správu.⁴⁰

Správcem pozůstalosti může být fyzická ale i právnická osoba. Pokud má pozůstalost připadnout státu jako tzv. odúmrt', může být správcem pozůstalosti jmenován též stát. Tato funkce je pevně svázána s jmenovanou osobou a nemůže přejít na dědice či jiné právní nástupce. Funkci může tedy vykonávat správce pozůstalosti pouze osobně. V rámci konkrétních úkonů se však může dát zastoupit

---

³⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb. Zákon občanský zákoník (konsolidovaná verze) k § 1670 až 1673, s. 417 dostupné online z: „<http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>“.

³⁹ KLEIN, Šimon. Ještě jednou k tématu přechodu vlastnického práva k pozůstalosti. Ad Notam. 2014, (6), s. 22-24.

⁴⁰ ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 166.

na základě smlouvy. V takovém případě pak ale za výběr vhodné osoby k tomuto dílčímu úkonu odpovídá.⁴¹

Institut správce pozůstalosti byl včleněn do českého právního řádu zákonem č. 554/2004 Sb. ze dne 24. září 2004. Jednalo se o novelu, která měnila nejen občanský zákoník 1964 ale i občanský soudní řád, notářský řád, obchodní zákoník a zákon o správě daní a poplatků. Z předkládací zprávy vyplývá, že návrh na uvedené změny zákonů byl vypracován ve spolupráci s Českou národní bankou a s jedním z primárních záměrů bylo řešit důsledky úmrtí majitele běžného či vkladového bankovního účtu, jelikož dosavadní stav vyvolával určitou nejistotu ohledně nakládání se zůstatky na těchto účtech.⁴²

4.3.1 Osoby vykonávající správu pozůstalosti

Úvodní ustanovení části současného ObčZ (§1677 odst.1) věnující se správě pozůstalosti stanovuje výčet osob, které mohou vykonávat správu pozůstalosti. Mohou jimi být především osoby povolané zůstavitelem dle §1556 a násl., dále pokud nebyl zůstavitelem povolán žádný správce, náleží správa vykonavatelí závěti. Jestliže je zůstavitelem povolán správce i vykonavatel závěti, správu vykonává správce a řídí se pokyny vykonavatele (§1558). Jejich vzájemná práva a povinnosti se řídí dle ustanovení o příkazu (§2430 - §2444). Bez zůstavitelem povolaného správce a vykonavatele závěti pak vykonává správu dědic nebo všichni dědicové, pokud si neujednají jinak. V posledním případě jde o správce jmenovaného soudem.⁴³

Tato situace by však měla být výjimečná. Hlavní důraz je dle stěžejních zásad dědického práva dáván na vůli zůstavitele, a tedy na uspořádání budoucího stavu a správy pozůstalosti způsobem a osobou zůstavitelem zvolenou.

Správci pozůstalosti povolaným zůstavitelem se věnuje §1556 ObčZ. Zůstavitel může určit, zda má povolaná osoba spravovat celou pozůstalost či pouze

---

⁴¹ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. *Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2015. *Velké komentáře*. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 231.

⁴² MIKEŠ, Jiří a Jiří ŠVESTKA. Nad novou institucí správce dědictví. *Právní rozhledy*. 2005, (2), s. II.

⁴³ ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK a Josef FIALA. *Občanský zákoník: komentář*. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. *Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace*. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 457-458.

nějakou její část. Zůstavitel může povolat i více správců, jestliže každý z nich má spravovat jinou část pozůstalosti.⁴⁴ Zůstavitel rozhoduje o povinnostech správce a zda či jak bude odměňován. Zákon stanovuje, že úkon povolání správce pozůstalosti zůstavitelem vyžaduje formu veřejné listiny, tou se rozumí notářský zápis. Zde navazuje na předchozí úpravu ObčZ 1964, která je velmi podobná co do náležitostí listiny. Významnou výjimkou je pouze v nové úpravě absence nutného souhlasu budoucího správce se svým ustanovením do funkce. Ačkoliv povolání správce pozůstalosti bez jeho vědomí či proti jeho vůli je platné a účinné, takový správce nemá povinnost tuto funkci vykonávat.⁴⁵ Praktický důsledek této změny může být kupříkladu ten, že může docházet častěji k odmítání spravování pozůstalosti a na to navazující případné jmenování správce pozůstalosti soudem, přesto že zde existuje projevovaná vůle zůstavitele.

4.3.2 Práva a povinnosti správce pozůstalosti

Dle zákona ten, kdo spravuje pozůstalost, vykonává její prostou správu. Její podstatou je činit vše, co je třeba k zachování majetku v pozůstalosti. Zůstavitel má možnost určit, jaké bude mít povolaný správce pozůstalosti povinnosti, nicméně řadu povinností mu určuje přímo zákon. Ustanovení § 1678 odst. 2 ObčZ ukládá správci pozůstalosti, případně jiným osobám vykonávajícím správu pozůstalosti, aby poskytli z pozůstalosti splátky na zaopětření osobám, které na ně mají právo.

Další povinností správce pozůstalosti je prodej majetku v pozůstalosti v případě, kdy jej nelze uchovat bez nebezpečí škody či nepoměrných nákladů, přičemž k prodeji je třeba souhlasu soudu. Osoba vykonávající správu pozůstalosti je rovněž povinna vyrozumět o smrti zůstavitele banku, pobočku zahraniční banky nebo spořitelni a úvěrní družstvo, u nichž měl zůstavitel účet. Obdobnou povinnost má i vůči všem dosud zjištěným zůstavitelovým věřitelům a dlužníkům. V případě, že byly zůstavitelem nařízeny odkazy, podá o nich odkazovníkům zprávy. Dospělé odkazy osoba vykonávající správu pozůstalosti vykoná, pokud to schválí soud.

---

⁴⁴ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. *Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2015. *Velké komentáře*. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 231.

⁴⁵ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. *Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2015. *Velké komentáře*. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 231.

Osoba spravující pozůstalost může být přítomna soupisu a vznášet dotazy a činit připomínky týkající se soupisu.⁴⁶

Zákon předpokládá, že má-li být zachována hodnota nebo podstata spravovaného majetku, může správce jiný majetek z pozůstalosti zcizit a jeho výnos použít pro tento účel. Totéž lze provést i v případě, pokud má být změněn účel spravovaného majetku, tedy kupříkladu jeho úprava či přestavba. Zde se tedy již nejedná o pouhé zachování pozůstalostního majetku.⁴⁷

Osoba spravující pozůstalost může činit úkony v rámci prosté správy majetku samostatně. K úkonům, které rámec prosté správy přesahují, je však zapotřebí souhlasu všech dědiců. V případě, že se dědicové nedohodnou, nebo je-li jedním z dědiců osoba pod zvláštní ochranou, je vyžadován souhlas pozůstalostního soudu ve formě usnesení.⁴⁸

V případě uznání dluhu správcem pozůstalosti se nejedná o úkon nezbytný k uchování majetkových hodnot náležejících do dědictví. K tomuto úkonu tedy správce nebude oprávněn, i kdyby k němu měl svolení soudu.⁴⁹

Ustanovení § 1680 ObčZ předpokládá situaci, kdy je dědicům dána možnost volného nakládání s určitými pozůstalostními předměty, a to i před skončením řízení o dědictví. Musí však být splněny určité podmínky. První z nich je, že tuto možnost dědici musí udělit soud. Ten tak může učinit jedině v případě dědice, jehož dědické právo je již jasně prokázáno.

Dále zde nesmí existovat spor o dědické právo mezi více dědici. Pokud však soud tuto výhodu některému z dědiců udělil již před vznikem tohoto sporu, nelze mu ji odejmout. Ze znění výše uvedeného § 1680 také vyplývá, že dalším

---

⁴⁶ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 496-498.

⁴⁷ ŠVESTKA, Jiří, Jan DVORÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 470.

⁴⁸ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 183.

⁴⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 12. 2010, sp. zn. 29 Cdo 865/2009.

požadavkem pro povolení soudu je buď zabezpečení poslední vůle zůstavitele, nebo souhlas ostatních spoludědiců, nepominutelných dědiců a odkazovníků.⁵⁰

Lze však dovodit, že je třeba splnění obou těchto podmínek, vzhledem k tomu, že zjištění o tom, zda byla poslední vůle zůstavitele zabezpečena, nelze dobře učinit bez zjištění názorů spoludědiců, nepominutelných dědiců a odkazovníků.⁵¹

Rovněž je třeba řídit se zásadou zachování vůle zůstavitele, která se prolíná celým dědickým právem.⁵² Na povolení volného nakládání s předměty z pozůstalosti nemá dědic právní nárok. Soud tedy posoudí, zda je v dané situaci toto opatření vhodné. O návrhu na udělení povolení k volnému nakládání s věcí soud rozhodne usnesením, proti němuž je přípustné odvolání.⁵³

Pokud má být soupis pozůstalosti nahrazen seznamem pozůstalostního majetku, je povinností správce pozůstalosti jej vyhotovit. Jakmile je seznam vyhotoven, předloží jej správce pozůstalosti všem dědicům ke schválení. Zákon ukládá správci pozůstalosti povinnost alespoň jednou za rok vyhotovit vyúčtování správy a předložit jej beneficiantovi.⁵⁴

Správce může ze své funkce kdykoli odstoupit. Odstoupení je účinné k okamžiku, kdy došlo soudu příslušnému k řízení o pozůstalosti. Tímto okamžikem tedy funkce správce pozůstalosti zaniká. Je-li správcem pozůstalosti fyzická osoba, musí být svéprávná. Funkce správce tedy zaniká také tehdy, pokud byla jeho svéprávnost omezena pravomocným rozhodnutím soudu.

Rovněž může zaniknout za předpokladu, že správce není v důsledku duševní poruchy schopen právně jednat, i kdyby ve svéprávnosti omezen nebyl. Funkce správce zaniká též smrtí, prohlášením za mrtvého či prohlášením za nezvěstného. Soud jej také může z funkce usnesením odvolat, a to, pokud správce závažně poruší

---

⁵⁰ ŠVESTKA, Jiří, Jan DVORÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 473-474.

⁵¹ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 504.

⁵² ŠVESTKA, Jiří, Jan DVORÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 474.

⁵³ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 504-505.

⁵⁴ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 184.

své povinnosti, není schopen své povinnosti řádně plnit nebo pro jiný závažný důvod. Soud tak učiní i bez návrhu.

Funkce správce pak také zaniká nabytím právní moci usnesení soudu o nařízení likvidace pozůstalosti. V případě, kdy byl správce jmenován jen k určitému účelu, zaniká mu funkce jeho splněním. Funkce správce pozůstalosti zaniká nejpozději dnem pravomocného skončení řízení o pozůstalosti. V případném dodatečném projednání pozůstalosti či v řízení o pozůstalosti, ve kterém se jedná o nabytí dědictví následným dědicem, již může působit jen správce povolany zůstavitelem, pokud je k tomu důvod.⁵⁵

4.3.3 Odměna správce pozůstalosti a náhrada hotových výdajů

Zůstavitel může sám určit zda, případně jakým způsobem má být povolany správce pozůstalosti odměňován. Pokud tak neučiní, má se za to, že správci náleží obvyklá odměna podle povahy jeho služeb.

V případě, kdy vykonávají správu pozůstalosti dědicové a ujednájí si, že jí budou vykonávat jen někteří z nich, mohou si rovněž ujednat, zda těmto dědicům přísluší odměna, případně mohou sjednat její výši. Zde se bude jednat o smlouvu mezi dědici, tudíž o případných pohledávkách z této smlouvy pak nebude rozhodovat pozůstalostní soud, nýbrž soud civilní.⁵⁶

4.4 Závěra pozůstalosti

Řízení o pozůstalosti může být časově náročným procesem a v průběhu jeho trvání přirozeně existuje riziko, že hodnota dědictví, které na jeho konci dědic nabyde, nemusí odpovídat hodnotě, kterou mělo v době zahájení řízení. Z tohoto důvodu náš právní řád upravuje možnost nařídit závěru pozůstalosti. Tento institut slouží k zajištění majetku, který patří nebo může patřit do pozůstalosti. Jejím účelem je zachování jeho celistvosti a jeho ochrana před ztrátou či zničením. Závěra

---

⁵⁵ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 234-235.

⁵⁶ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 187.

se provádí v zájmu dědiců, věřitelů, nepominutelného dědice či v obecném zájmu a slouží k tomu, aby práva těchto osob mohla být řádně uspokojena.⁵⁷

Předmětem závěry pozůstalosti může být celá pozůstalost nebo její část. V případě, kdy je závěra nařízena, se majetek, kterého se týká, uloží do úschovy u soudu, soudního komisaře či jiného vhodného schovatele. Úschova může být nahrazena zapečetěním hmotných věcí v bytě zůstavitele. Zapečetění provede soud nebo soudní komisař u vstupu do bytu jeho části či jiného místa, a to takovým způsobem, aby bylo následně možné zjistit, jestli došlo k neoprávněnému vzniku do těchto prostor. O zapečetění se sepíše protokol. Tímto způsobem nelze zajistit byt, který kromě zůstavitele užívá další osoba. Dalším způsobem zajištění je zákaz výplaty z účtu nebo vkladní knížky, na které se vztahuje závěra pozůstalosti. Rozhoduje se usnesením, které může kromě soudu vydat i pověřený zaměstnanec notáře. Tímto postupem není dotčeno oprávnění zmocněnce zůstavitele nakládat s peněžními prostředky na účtu. Smrtí zmocnítele nedochází k zániku tohoto oprávnění, pokud ze zmocnění nevyplývá něco jiného.⁵⁸

Pokud do pozůstalosti patří i pohledávky, může soud dlužníkům nařídit, aby plnění skládali do úschovy soudu. Pokud by pak dlužníci plnili jinak než do soudní úschovy, nebude to mít za následek splnění dluhu. Z pohledu toho, kdo by takové plnění přijal, by se pak jednalo o bezdůvodné obohacení.⁵⁹

V případě zajištění motorového vozidla se uloží do úschovy soudu či soudního komisaře doklady a startovací zařízení nezbytné k provozu motorového vozidla. Tímto způsobem je však zajištění možné provést pouze, pokud se motorové vozidlo nachází na vhodném místě. Pokud tomu tak není, umístí se u vhodného schovatele.⁶⁰

Dle §1682 ObčZ soud bezodkladně nařídí závěru pozůstalosti, v případě, že některý z dědiců není svéprávný nebo je neznámého pobytu, je obava, že je

---

⁵⁷ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 509.

⁵⁸ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 228.

⁵⁹ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 509-510.

⁶⁰ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 226.

pozůstalost předložena, věřitel navrhl odloučení pozůstalosti nebo pokud je tu jiný důležitý důvod pro zvláštní opatrnost.

O nařízení závěry pozůstalosti, stejně jako o zákazu výplat z účtu nebo vkladní knížky zůstavitele nebo o uložení povinnost skládat plnění na úhradu dluhů do úschovy soudu, rozhoduje soud usnesením. Usnesení o nařízení závěry pozůstalosti se doručuje účastníkům. Dle ustanovení § 116 ZŘS je při závěře pozůstalosti účastníkem každý, kdo byl dotčen opatřením soudu směřujícím k zajištění majetku zůstavitele a kdo se dosud nestal účastníkem z jiného důvodu.

Pokud je v pozůstalosti nemovitá věc, která poskytuje dostatečnou jistotu, není třeba nařizovat závěru pozůstalosti. Nemovitá věc v pozůstalosti pak slouží k zajištění uspokojení dědického práva, uspokojení pohledávek věřitelů či práva nepominutelného dědice na povinný díl. Jelikož ne každá nemovitost může poskytnout dostatečnou jistotu, je třeba před rozhodováním o závěře zjistit její obvyklou cenu. Její hodnotu je také nutné vždy poměřovat s hodnotou pozůstalosti.⁶¹

---

⁶¹ ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 486-487.

4.5 Rozdělení pozůstalosti

Institut rozdělení pozůstalosti může být použit v případě, že zůstavitel zanechal více dědiců, kteří mají nejlepší prokázané dědické právo. Těm může být potvrzeno nabytí dědictví podle jejich dědických podílů, anebo může dojít k rozdělení pozůstalosti a následnému potvrzení nabytí dědictví podle tohoto rozdělení. Přednost má rozdělení pozůstalosti. Pouze v případě, kdy by k rozdělení nedošlo, může být více dědicům potvrzeno nabytí dědictví podle dědických podílů. K rozdělení pozůstalosti může dojít podle nařízení zůstavitele, podle určení třetí osoby, kterou tím zůstavitel pověřil, dále pak dohodou dědiců anebo na žádost dědiců rozhodnutím soudu.⁶²

4.5.1 Rozdělení pozůstalosti podle nařízení zůstavitele

Soud rozdělí pozůstalost mezi více dědiců, pokud se dědické právo všech dědiců zakládá na pořízení pro případ smrti a zůstavitel současně výslovně přikázal, že pozůstalost smí být rozdělena jen tak, jak nařídil. Jestliže zůstavitel pořídil pro případ smrti jen o části pozůstalosti, smí přikázat rozdělení jen pro tuto část. Obdobně se bude postupovat i v případě, kdy zůstavitel pořídí o celé pozůstalosti, ale výslovně přikáže rozdělení jen její části.⁶³

4.5.2 Pověření třetí osobou určením rozdělení pozůstalosti

Pokud zůstavitel pověřil určením, jak má být pozůstalost rozdělena, třetí osobu, soud jí usnesením stanoví přiměřenou lhůtu, nejdéle však dva měsíce. Pokud se tato osoba svého úkolu ujme, má povinnost ve stanovené lhůtě spravedlivě určit, jak bude pozůstalost rozdělena. Soud následně posoudí, zda je takové rozdělení spravedlivé, přičemž přihlédne především kvůli zůstavitele. Pokud dojde k závěru, že rozdělení pozůstalosti je spravedlivé, potvrdí usnesením rozdělení pozůstalosti

---

⁶² FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 560.

⁶³ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 561.

mezi více dědiců. V případě, kdy by určená osoba navrhla rozdělení, které by soudu připadalo nespravedlivé, rozhodne usnesením, že k tomuto návrhu nepřihlédne.⁶⁴

Jestliže třetí osoba ve lhůtě stanovené soudem nesplní jí uložený úkol, její pověření rozdělit pozůstalost zanikne. Pokud by rozdělení pozůstalosti předložila opožděně, soud k němu nepřihlédne.

Osoba pověřená rozdělením pozůstalosti nemá postavení účastníka řízení.⁶⁵

4.5.3 Rozdělení pozůstalosti dohodou dědiců

Dědici mohou uzavřít dohodu o rozdělení pozůstalosti, jestliže pozůstalost nemohla či nemusela být rozdělena dle nařízení zůstavitele, nebo pokud zaniklo pověření třetí osoby k rozdělení, případně pokud se k rozdělení určenému touto osobou nepřihlédlo. Dohodu o rozdělení pozůstalosti lze uzavřít jen před soudem nebo soudním komisařem v řízení o pozůstalosti. Dohodu musí uzavřít všichni dědici, kterým svědčí nejlepší prokázané dědické právo. Jednou uzavřená dohoda o rozdělení pozůstalosti může být po dobu řízení o pozůstalosti změněna, odvolána nebo nahrazena novou dohodou, a to až do doby, než ve věci rozhodne odvolací soud. Tento postup je však možný jen se souhlasem všech dědiců, kteří původní dohodu uzavřeli.

Dohoda musí být určitá a srozumitelná, především z ní musí vyplývat, jaký zůstavitelův majetek každý z dědiců nabývá. Pokud dohoda neodporuje vůli zůstavitele ani zájmům osoby pod zvláštní ochranou, soud ji schválí, což vyjádří ve výroku o potvrzení nabytí dědictví více dědici. O tom, že jsou splněny podmínky schválení dohody tedy soud nevydává žádné samostatné rozhodnutí. Pokud má však soud za to, že dohodu dědiců schválit nelze, rozhodne o tom v samostatném usnesení a po právní moci tohoto usnesení může pokračovat v řízení o pozůstalosti.⁶⁶

---

⁶⁴ ŠVESTKA, Jiří, Jan DVORČÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 537-538.

⁶⁵ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 562.

⁶⁶ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 563-564.

Pokud po zamítavém usnesení soudu nebude uzavřena nová dohoda, potvrdí soud dědicům nabytí dědictví podle jejich dědických podílů.⁶⁷

4.5.4 Rozdělení pozůstalosti rozhodnutím soudu

Pokud nedošlo k uzavření dohody o rozdělení pozůstalosti mezi dědici, může pozůstalost mezi více dědiců rozdělit soud. Předpokladem zde je, že o to soud požádali všichni dědicové, kteří mají nejlepší prokázané dědické právo.⁶⁸

Soud při rozdělování pozůstalosti zřídí výkaz, v němž je uveden seznam veškerého majetku v pozůstalosti. Základem pro jeho sestavení je soupis pozůstalosti nebo seznam pozůstalosti vyhotovený správcem pozůstalosti. Když výkaz obsahuje veškerý majetek a jeho ocenění, může soud provést jeho rozdělení. Dědicům přidělí jednotlivé předměty z aktiv pozůstalosti podle ceny, která je uvedena ve výkazu. Nedělitelné věci se přidělují jednomu z dědiců, nebo více dědicům do podílového spoluvlastnictví.⁶⁹

---

⁶⁷ ŠVESTKA, Jiří, Jan DVORÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 540.

⁶⁸ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 564-565.

⁶⁹ ŠVESTKA, Jiří, Jan DVORÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 566.

4.6 Přejed dluhů na dědice

Dědické právo je ovládáno zásadou univerzální sukcese, což znamená, že dědic okamžikem nabytí dědictví vstupuje do všech práv a povinností zůstavitele. Dědic se tak stává právním nástupcem zůstavitele a přechází na něj celé jeho jmění, tedy veškerá aktiva i pasiva. Výjimkou jsou práva a povinnosti vázané pouze na osobu zůstavitele, které jeho smrtí zanikají.⁷⁰

Smrtí zůstavitele tedy na dědice přecházejí i jeho dluhy a další pasiva pozůstalosti, mezi které patří například náklady pohřbu, práva některých osob na zaopatření, dále pak dluhy vzniklé po smrti zůstavitele, které dle zákona hradí dědici. Mezi tato pasiva lze zařadit náklady na pořizování soupisu pozůstalosti nebo odměna správce pozůstalosti a vykonavatele závěti.⁷¹

Poté, co je dědici potvrzeno nabytí dědictví, odpovídá za dluhy pozůstalosti jak majetkem z dědictví, tak i majetkem vlastním. Pokud dědic uplatnil výhradu pozůstalosti, odpovídá za zůstavitelovy dluhy jen do výše svého dědického podílu.

Dědici odpovídají věřitelům za zůstavitelovy dluhy zásadně společně a nerozdílně.⁷²

Pokud zůstavitel nezanechal žádný majetek, nebo zanechal majetek nepatrné hodnoty, není tu nikdo, na koho by přešly jeho dluhy, jelikož zde není žádný dědic. V případě nepatrné hodnoty zůstavitelova majetku jej vydá soud tomu, kdo zůstaviteli vypravil pohřeb. Tato osoba však není v postavení dědice, tudíž ani na ni nemohou jeho dluhy přejít. Není zde tedy nikdo, kdo by mohl na místě zůstavitele uspokojit pohledávky věřitelů.

Podobná situace nastane, dojde-li k nařízení likvidace pozůstalosti. Ani v tomto případě totiž zůstavitel nezanechal žádné dědice, jelikož dnem právní moci usnesení o nařízení likvidace dědická práva všech dědiců zanikají. Ani v tomto případě zde není nikdo, kdo by uspokojit pohledávky věřitelů. Ti mohou své

---

⁷⁰ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 131.

⁷¹ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 573-574.

⁷² ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 570.

pohledávky pouze uplatnit v rámci likvidace pozůstalosti. Ani na odkazovníka nepřecházejí zůstavitelovy dluhy, jelikož ani on nemá postavení dědice.⁷³

4.6.1 Odmítnutí dědictví

Dědic, jemuž svědčí dědické právo ze zákonné posloupnosti, může být povolán za dědice rovněž pořízením pro případ smrti, tedy dědickou smlouvou či závětí. Touto formou může zůstavitel takovému dědici stanovit podmínku, doložit čas či uložit příkaz. Ustanovení § 1702 ObčZ pojednává o případech, kdy by se tento dědic chtěl svým povinnostem vyhnout tím, že odmítne dědictví na základě pořízení pro případ smrti v očekávání, že se stane zůstavitelovým dědicem ze zákonné posloupnosti, což by pro něho mohlo být v tomto případě výhodnější. Zákon zde stanoví, že odmítnutí dědictví na základě pořízení pro případ smrti se vztahuje i na případné dědictví ze zákonné posloupnosti. Ten, kdo byl povolán za dědice pořízením pro případ smrti, se tedy může stát dědicem jen na základě takového pořízení a pokud dědictví odmítne, neuplatní se zákonná dědická posloupnost jako dědický titul.⁷⁴

4.6.2 Práva věřitelů před potvrzením dědictví

Ustanovení § 1703 ObčZ upravuje práva věřitelů, kteří mají pohledávky vůči zůstaviteli. Dokud nedojde k potvrzení nabytí dědictví soudem, mohou tito věřitelé vymáhat plnění svých pohledávek jen vůči tomu, kdo spravuje pozůstalost. Pokud nebude dluh dobrovolně uhrazen, bude v případném nalézacím řízení vystupovat správce pozůstalosti jako zástupce dědiců. Mají-li věřitelé své pohledávky podloženy vykonatelným exekučním titulem, mohou pak takové pohledávky uspokojit jen z majetku náležejícího do pozůstalosti.⁷⁵

---

⁷³ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 574-575.

⁷⁴ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 579-580.

⁷⁵ ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 575.

Ten, kdo vykonává správu pozůstalosti, je povinen hradit dluhy zůstavitele stejně, jak by je byl povinen hradit zůstavitel. Pokud chce osoba spravující pozůstalost získat přehled o zůstavitelových dlužích, může podat soudu návrh na konvokaci věřitelů. Soud je v řízení o pozůstalosti povinen tomuto návrhu vyhovět a nařídít konvokaci usnesením. Tímto usnesením vyzve věřitele, aby u soudu přihlásili a doložili své pohledávky a určí jim k tomu lhůtu. Rovněž je poučí o tom, jak mohou své pohledávky přihlásit a jaké jsou následky toho, když je nepřihlásí. V době od podání návrhu na konvokaci věřitelů do uplynutí lhůty, která jim byla stanovena pro přihlášení pohledávek, nemá osoba vykonávající správu pozůstalosti povinnost uspokojovat věřitele. V tomto případě tedy nemůže nastat či pokračovat prodlení dlužníka ani v této době nelze požadovat zaplacení smluvní pokuty. Pokud byla již nařízena exekuce ve prospěch některého z věřitelů, bude její výkon odložen do uplynutí výše uvedené lhůty. Podobně dojde zpravidla k přerušení občanského soudního řízení, jehož předmětem jsou dluhy zůstavitele.⁷⁶

Pokud věřitel uplatnil svou pohledávku u soudu ještě za života zůstavitele, stává se dědic zůstavitelovým procesním nástupcem. To však nastává až po právní moci usnesení o dědictví, kterým bylo řízení o pozůstalosti skončeno. Soud, u kterého je vedeno řízení o přiznání pohledávky proto zpravidla přeruší řízení do doby, než bude řízení o pozůstalosti pravomocně skončeno.⁷⁷

4.6.3 Odloučení pozůstalosti

Tento institut sloužící k ochraně věřitele je použitelný v situaci, kdy existuje reálná obava z předlužení dědice. Obava z předlužení bude vyplývat z toho, že dědic je sám zatížen dluhy velkého rozsahu, tudíž bude ohroženo uspokojení pohledávek zůstavitelových věřitelů poté, co dojde ke sloučení pozůstalosti s dědicovým jměním. Sloučení nastává tím, že dědic nabyde dědictví. Pokud obavu z předlužení věřitel osvědčí, může předtím, než soud potvrdí nabytí dědictví, navrhnout odloučení pozůstalosti.

---

⁷⁶ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 582-583.

⁷⁷ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 583.

Účelem odloučení pozůstalost je znemožnit splnutí pozůstalosti s dědicovým jměním. Tímto by tedy pozůstalost zůstala odloučena od dědicova jmění a byla by spravována jako oddělené jmění. Návrhu na odloučení pozůstalosti může soud vyhovět pouze dokud nepotvrdil nabytí dědictví. Soud pak návrhu nevyhoví, pokud je zřejmé, že k obavě z předlužení není důvod. Věřitelé, kteří odloučení pozůstalosti navrhli, budou uspokojeni ze separovaného jmění. Odloučením pozůstalosti však tyto věřitelé ztratí možnost domáhat se dalšího plnění z majetku dědice. Věřitelem zde nemusí být jen ten, kdo má pohledávku vůči zůstaviteli, ale může jím být rovněž odkazovník, jemuž má být vyplacena peněžitá částka, nebo nepominutelný dědic a zřejmě též osoba mající právo na zaopatření. Právo navrhnout odloučení pozůstalosti nenáleží věřiteli, který má pohledávku vůči dědici. Návrh musí věřitel podat před právní mocí usnesení o potvrzení nabytí dědictví. V tomto návrhu by měl věřitel specifikovat pohledávku, kterou má vůči zůstaviteli a doložit její existenci. Rovněž by měl specifikovat majetek, který má být odloučen a skutečnosti, o které opírá svou obavu z dědicova předlužení.⁷⁸

---

⁷⁸ ŠVESTKA, Jiří, Jan DVORÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5. s. 590-593.

4.7 Řízení o pozůstalosti

4.7.1 Obecná úprava řízení o pozůstalosti

Řízení o pozůstalosti se řadí mezi řízení nesporná. Dědicové zde nemají postavení odpůrců a v rámci řízení o pozůstalosti nemohou být objasňovány sporné skutečnosti mezi dědici, které mají povahu skutkového sporu. Již výše bylo zmíněno, že v případě tohoto druhu sporu soud odkáže účastníka, jehož dědické právo se jeví jako nejslabší, na sporné řízení.⁷⁹

Řízení o pozůstalosti je upraveno zákonem 292/2013 Sb. o zvláštních řízeních soudních, který nabyl účinnosti 1. 1. 2014. Tato úprava však není komplexní, tudíž se předpokládá subsidiární použití OSŘ. Jedná se zde především o úpravu příslušnosti soudu, vyloučení soudců, úkonů soudu a účastníků a další.⁸⁰

4.7.2 Zahájení řízení o pozůstalosti

Řízení o pozůstalosti je možné zahájit dvěma způsoby, a to na návrh, nebo i bez návrhu, tedy z úřední povinnosti soudu. Zákon stanoví, že řízení o pozůstalosti je zahájeno na návrh, jen pokud se z něj patrně, že si navrhovatel činí právo na pozůstalost jako dědic. (§ 138 ZŘS) Navrhovatel má tedy povinnost v návrhu na zahájení řízení doložit, že mu svědčí dědický titul. Není přitom rozhodné, o který dědický titul se jedná. Pokud tak navrhovatel neučiní, soud návrh na zahájení řízení odmítne a řízení se nezahajuje.⁸¹

Řízení na návrh je zahájeno dnem, kdy způsobilý návrh došel soudu. Soud zahájí řízení z úřední povinnosti bezodkladně poté, co se dozví o skutečnostech rozhodných pro vedení řízení podle ZŘS. Jedná tak tedy v případech, kdy fyzická osoba zemře, nebo je prohlášena za mrtvou. Soud se o smrti obvykle dozví z úmrtního listu, jenž mu zašle matriční úřad, který jej vydal. Druhou možností je, že se pozůstalostní soud dozví o smrti zůstavitele z rozsudku soudu o prohlášení fyzické osoby za mrtvou. Na základě tohoto rozsudku lze řízení o pozůstalosti

⁷⁹ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 195.

⁸⁰ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 198.

⁸¹ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 203.

zahájit až v okamžiku, kdy rozsudek nabyde právní moci. Zahájit řízení ex offio lze jen tehdy, pokud již dříve nedošlo k zahájení řízení na návrh. Jsou-li splněny všechny podmínky, soud vydá usnesení o zahájení řízení o pozůstalosti. Proti tomuto usnesení není přípustné odvolání a není třeba jej doručovat. K zahájení řízení tedy dochází vydáním usnesení.⁸²

Ze zásady zákonnosti řízení a zásady zákonného soudce vyplývá, že je třeba, aby řízení vedl soud, který je v daném případě věcně a místně příslušný.

K řízení o pozůstalosti je v prvním stupni věcně příslušný okresní soud, respektive obvodní soud, pokud je řízení vedeno v Praze.⁸³

Úprava místní příslušnosti soudu pracuje s několika kritérii, na jejichž základě je možné ji určit. V první řadě je místě příslušný soud, v jehož obvodu měl zůstavitel v době smrti evidováno místo trvalého pobytu. Tím se rozumí adresa, která je evidována v informačním systému evidence obyvatel, a to bez ohledu na to, zda na této adrese zůstavitel skutečně bydlel. Pokud nelze místní příslušnost zjistit tímto způsobem, zjišťuje se podle místa, kdy měl zůstavitel naposledy bydliště, případně místa, kde se naposledy zdržoval. Bydliště je takové místo, kde zůstavitel fakticky bydlel s úmyslem bydlel zde trvale nebo alespoň po delší dobu. Místo, kde se zůstavitel naposledy zdržoval je pojmem s nižší intenzitou úmyslu zdržovat se na konkrétním místě, než je tomu u pojmu bydlet. Typicky se může jednat o lidi bez domova, kteří dočasně pobývají u rodiny či známých, případně v různých zařízeních charitativní povahy.

Dalším kritériem je místo, kde se nachází zůstavitelův nemovitý majetek. Pokud měl zůstavitel nemovitý majetek na více místech v odlišných obvodech soudů, je místně příslušný kterýkoli z těchto soudů. Řízení o pozůstalosti pak provede ten, u kterého bylo řízení zahájeno nejdříve. Pokud nelze místní příslušnost zjistit žádným z výše uvedených způsobů, bude místě příslušný ten soud, v jehož obvodu zůstavitel zemřel. Toto místo bývá uvedené v úmrtním listě zůstavitele.

---

⁸² VLÁČIL, David. § 138 []. In: SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ, Jiří, HROMADA, Miroslav, BÍLÝ, Martin, HAMULÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana, PIRK, Tomáš, SMOLÍK, Petr. Zákon o zvláštních řízeních soudních. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 276.

⁸³ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 204.

Pokud je řízení zahájeno na základě rozsudku o prohlášení fyzické osoby za mrtvou, může se stát, že místo zůstavitelovy je neznámé nebo se nachází v cizině. Pak se místní příslušnost soudu bude pravděpodobně řídit obecným ustanovením § 4 ZŘS, podle kterého je místě příslušný obecný soud osoby, v jejímž zájmu se řízení koná. V případě řízení o pozůstalosti by tak jednalo o obecný soud dědice. Pokud by bylo dědiců více a z toho důvodu by bylo i více místně příslušných soudů, provede řízení ten, u kterého bylo řízení zahájeno nejdříve.⁸⁴

4.7.3 Notář jako soudní komisař

Provádění úkonů pozůstalostního řízení v prvním stupni je svěřeno notářům jako soudním komisařům. Soudní komisař vykonává všechny úkony, až na zákonem stanovené výjimky, které jsou uvedeny v ustanovení § 100 odst. 2 ZŘS. Pověření se tedy nevztahuje na tyto úkony:

- Žádosti o poskytnutí právní pomoci v cizině
- Rozhodování o vyloučení notáře, notářských kandidátů, notářských koncipientů a jiných zaměstnanců notáře z provedení úkonů soudního komisaře
- Zrušení rozhodnutí o pozůstalosti podle § 191 ZŘS
- Udělení předchozího souhlasu ke zpeněžování majetku patřícího do likvidační podstaty, které uskutečňuje notář
- Rozhodnutí o připadnutí majetku patřícího do likvidační podstaty státu
- Zastavení likvidace pozůstalosti

Soudní komisař provádí všechny úkony jménem soudu prvního stupně. Úkony jím provedené se považují za úkony soudu, notář proto musí v řízení o pozůstalosti postupovat podle občanského soudního řádu a zákona o zvláštních

---

⁸⁴ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 204-205.

řízení soudních. V řízení o opravných prostředcích pak již rozhoduje samostatně konkrétní soud.⁸⁵

Jelikož má soudní komisař pravomoc v řízení o pozůstalosti vykonávat většinu úkonů soudu, musí být i u soudního komisaře zajištěna jeho nepodjatost. Soud proto notáře vybírá podle rozvrhu práce stanoveného předsedou krajského soudu a vydaného na návrh příslušné notářské komory. Způsob pověření notáře upravuje ustanovení § 101 ZŘS. Pokud notář nemůže dále vykonávat svoji činnost, může mu být ustanoven zástupce či náhradník, případně může být do jeho úřadu jmenován nový notář. Pro tyto případy upravuje § 102 odst. 1 institut převzetí věci, na základě je zástupce, náhradník či nový notář považován za notáře pověřeného dle § 101 ZŘS, přičemž zde nedochází k vydání žádného usnesení.⁸⁶

Dle ustanovení § 103 ZŘS platí, že nestanoví-li tento předpis něco jiného, provádí úkony soudního komisaře notář sám. Ten může pověřit notářského kandidáta, notářského koncipienta nebo svého zaměstnance, který složil kvalifikační zkoušku prováděním úkonů soudního komisaře. Prováděním přípravných a dílčích úkonů pak smí pověřit i jiného svého zaměstnance.

Notáři lze dříve udělené pověření odejmout, a to v případě, kdy hrozí, že dané pozůstalostní řízení nebude skončeno v přiměřené době. To, jak dlouhý časový úsek tento pojem zahrnuje, je vždy třeba určit s přihlédnutím k rozsahu pozůstalosti, složitosti řízení, případně je také třeba zkoumat, zda na prodlevách v řízení nenesou vinu sami účastníci. Podmínkou pro odnětí však je, že byl notář na tuto možnost předem ze strany soudu písemně upozorněn. Jelikož v pozůstalostním řízení v prvním stupni musí jménem soudu vystupovat soudní komisař, má soud povinnost případně odejmutí pověření bezodkladně usnesením pověřit nového notáře.⁸⁷

---

⁸⁵ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 206.

⁸⁶ VLÁČIL, David. § 100 []. In: SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ, Jiří, HROMADA, Miroslav, BÍLÝ, Martin, HAMULÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana, PIRK, Tomáš, SMOLÍK, Petr. Zákon o zvláštních řízeních soudních. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 192.

⁸⁷ VLÁČIL, David. § 104 []. In: SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ, Jiří, HROMADA, Miroslav, BÍLÝ, Martin, HAMULÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana, PIRK, Tomáš, SMOLÍK, Petr. Zákon o zvláštních řízeních soudních. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 213.

Aby byla zajištěna nestrannost při vedení pozůstalostního řízení, ukládá zákon soudu usnesením rozhodnout o vyloučení notáře, notářských kandidátů, notářských koncipientů, i jiných zaměstnanců notáře, pokud by byli v osobním vztahu k účastníkům řízení či jejich zástupcům, případně pokud by byli jinak zainteresováni na výsledku řízení o pozůstalosti. Sám soudní komisař má povinnost oznámit pozůstalostnímu soudu důvody pro které by mohl být vyloučen, jakmile se o nich dozví. Účastníci řízení mají právo se k osobě soudního komisaře vyjádřit a případně uplatnit námitku podjatosti, o čemž musí být soudem řádně poučeni. Námitka podjatosti musí být uplatněna při prvním jednání, kterého se soudní komisař zúčastní. Později tak lze učinit pouze v případě, kdy důvod vyloučení vznikl až později, nebo pokud o něm účastník v době prvního jednání nevěděl. V takové situaci může účastník námitku uplatnit do 15 dnů poté, co se o důvodu vyloučení dozvěděl. V případě vyloučení notáře má soud opět povinnost pověřit provedením úkonů jiného soudního komisaře.⁸⁸

Ustanovení § 106 ZŘS ukládá soudním komisařům i jejich zaměstnancům dodržovat povinnost mlčenlivosti o všem, co se dozvěděli v souvislosti s prováděním úkonů v řízení o pozůstalosti. Této povinnosti je zprostit pouze předseda okresního soudu, který je příslušný k vedení pozůstalostního řízení v prvním stupni.

Za provedení úkonů v pozůstalostním řízení náleží soudnímu komisaři odměna, náhrada hotových výdajů a dále pak náhrada za daň z přidané hodnoty, pokud je jejím plátcem. Všechny tyto položky jsou považovány za náklady soudního řízení. Pokud úkony provádí notář v rámci dožadání, má na odměnu a náklady právo ve stejném rozsahu, jako kdyby dané úkony provedl soudní komisař. Pokud soud vydá usnesení dle § 104 odst. 1 ZŘS, kterým notáři zruší pověření, náleží pak notáři právo pouze na náhradu nákladů a nikoli odměna. Jedná se v podstatě o jisté sankční opatření vůči notáři, u něhož soud dospěl k závěru, že věc nebude rozhodnuta v přiměřené době.

Odměna notáře a náhrada hotových výdajů se řídí vyhláškou č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů a správců dědictví ve znění pozdějších

---

⁸⁸ VLÁČIL, David. § 105 []. In: SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ, Jiří, HROMADA, Miroslav, BÍLÝ, Martin, HAMULÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana, PIRK, Tomáš, SMOLÍK, Petr. Zákon o zvláštních řízeních soudních. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 214.

předpisů. Povinnost placení odměny a náhrad připadá na dědice, a to na každého samostatně podle poměru hodnoty jejich dědických podílů. Pokud dědictví nabyt jediný dědic, platí pochopitelně tyto náklady sám. Pokud nejsou žádní účastníci řízení, kteří by byli povinni náklady hradit, uloží se tato povinnost státu.⁸⁹ Tato situace nastane především v případech, kdy bylo řízení zastaveno z důvodu, že zůstavitel nezanechal žádný majetek, případně jen majetek nepatrné hodnoty, dále pak v případech, kdy dědictví připadlo státu. Za stát hradí náklady vždy příslušný soud prvního stupně.⁹⁰

V případě likvidace dědictví se odměna a náhrady notáři hradí z výtěžku zpeněžení pozůstalosti. Za nároky notáře ručí v těchto případech stát.⁹¹

4.7.4 Účastníci řízení o pozůstalosti

Zákon stanoví, kdo je považován za účastníka řízení o pozůstalosti. Podle zákonné úpravy lze rozlišovat dvě skupiny účastníků, a to ty, kteří jsou dle zákona účastníky celého řízení až do jeho pravomocného skončení, a ty, které zákon označuje jako účastníky jen pro určitou část řízení.⁹²

Účastníky jsou v první řadě ti, o nichž lze důvodně předpokládat, že jsou zůstavitelovými dědici. Osoba, která uplatní své dědické právo u soudního komisaře, se stává účastníkem řízení od okamžiku, kdy došlo k jeho uplatnění. Pokud by následně vyšlo najevo, že jí nesvědčí žádný z dědických titulů, nebo že nemůže dědit z jiných důvodů, postavení účastníka ztratí. V případech, kdy má dědictví připadnout státu z důvodu absence dědiců z dědické smlouvy, ze závěti i podle zákonné posloupnosti, je účastníkem řízení o pozůstalosti pouze stát. Jde o případ, kdy má pozůstalost připadnout státu jako odúmrt'. Pokud zůstavitel

---

⁸⁹ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 349-353

⁹⁰ TLÁŠKOVÁ, Šárka. § 108 []. In: SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ, Jiří, HROMADA, Miroslav, BÍLÝ, Martin, HAMULÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana, PIRK, Tomáš, SMOLÍK, Petr. Zákon o zvláštních řízeních soudních. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 226.

⁹¹ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 351.

⁹² TLÁŠKOVÁ, Šárka. § 110 []. In: SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ, Jiří, HROMADA, Miroslav, BÍLÝ, Martin, HAMULÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana, PIRK, Tomáš, SMOLÍK, Petr. Zákon o zvláštních řízeních soudních. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 230.

nezanechal žádný majetek nebo zanechal jen majetek nepatrné hodnoty, je jediným účastníkem řízení o pozůstalosti ten, kdo zůstaviteli vypravil pohřeb.⁹³

V případě, kdy manžel zůstavitele není dědicem, mu zákon přiznává postavení účastníka po určitou část řízení, konkrétně do rozhodnutí o právech a povinnostech ze společného jmění při zániku manželství smrtí zůstavitele. Je zásadní, aby manželství zaniklo až smrtí zůstavitele. V případě, že by manželství zaniklo již dříve rozvodem, ale dosud by nedošlo k vypořádání společného jmění manželů, nebude mít rozvedený manžel postavení účastníka řízení o pozůstalosti vůbec. Svá práva tedy nemůže uplatnit v rámci dědického řízení, ale například žalobou na určení ve smyslu § 740 ObčZ.⁹⁴

Za splnění určitých podmínek se pro část řízení o pozůstalosti stává jeho účastníkem rovněž zůstavitelův věřitel. Aby toto postavení získal, musí věřitel buď navrhnout soupis pozůstalosti nebo odloučení pozůstalosti, případně se připojit k takovému návrhu, pokud jej učinil jiný účastník. Věřitel je rovněž účastníkem řízení v případě, že byla nařízena likvidace pozůstalosti.⁹⁵

Nepominutelný dědic nemá nadále postavení dědice, jako tomu bylo dle předchozí úpravy, ale náleží mu právo na povinný díl. Pokud byl nepominutelnému dědici zůstaven povinný díl v podobě dědického podílu, účastní se celého řízení o pozůstalosti jako dědic. Jinak je mu však toto postavení přiznáno jen při soupisu pozůstalosti, v části řízení, kde se určuje obvyklá cena pozůstalosti, a nakonec v té části, ve které jde o vypořádání jeho povinného dílu.⁹⁶

Vykonavatel závěti má postavení účastníka po celou dobu trvání řízení o pozůstalosti. Účastníkem není v případě, kdy má dojít k zastavení řízení z důvodu, že zůstavitel nezanechal žádný majetek nebo zanechal majetek nepatrné hodnoty. Dále pak účastníkem nebude, pokud má pozůstalost případnou státu proto, že

---

⁹³ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 208.

⁹⁴ TLÁŠKOVÁ, Šárka. § 111 []. In: SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ, Jiří, HROMADA, Miroslav, BÍLÝ, Martin, HAMULÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana, PIRK, Tomáš, SMOLÍK, Petr. Zákon o zvláštních řízeních soudních. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 236.

⁹⁵ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 208-209.

⁹⁶ TLÁŠKOVÁ, Šárka. § 113 []. In: SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ, Jiří, HROMADA, Miroslav, BÍLÝ, Martin, HAMULÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana, PIRK, Tomáš, SMOLÍK, Petr. Zákon o zvláštních řízeních soudních. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 240.

nedědí žádný dědic podle žádného z dědických titulů a na stát se tak hledí jako na zákonného dědice.⁹⁷

Dle ustanovení § 115 ZŘS je účastníkem řízení také správce pozůstalosti, a to v té části, ve které jde o ustanovení správce pozůstalosti nebo o úkony správy pozůstalosti.

Pokud byla nařízena závěra pozůstalosti, stává se účastníkem řízení o pozůstalosti každý, kdo byl dotčen opatřením soudu směřujícím k zajištění majetku. Závěrou pozůstalosti může být postižen majetek, o němž lze mít za to, že patřil zůstaviteli. Není tedy vyloučeno, aby byl tímto institutem postižen i majetek, který zůstaviteli nepatřil, případně který mu patřil jen částečně. Pokud by tedy k této situaci došlo, přiznává zákon dotčené osobě postavení účastníka se všemi právy a povinnostmi k tomu náležejícími.⁹⁸

4.7.5 Předběžná šetření, jednání a rozhodnutí

Všechny úkony, které jsou prováděny v období od zahájení řízení o pozůstalosti až do nařízení jednání k projednání věci, jsou pojímány jako úkony v rámci předběžných šetření. Předběžná šetření slouží ke zjištění poznatků, od kterých se pak bude odvíjet další postup řízení o pozůstalosti. Jedná se především o stav zůstavitelova jmění, zjištění okruhu dědiců, dále pak zjištění vykonavatele závěti a správce pozůstalosti, případně dalších osob o jejich práva v řízení jde. V první řadě soudní komisař zjišťuje, zda je soud, který jej pověřil, příslušný k projednání věci.⁹⁹

---

⁹⁷ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 209.

⁹⁸ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 209-210.

⁹⁹ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 213.

V případě, že zůstavitel nezanechal žádný majetek patřící do pozůstalosti, vydá soudní komisař usnesení o zastavení řízení, které není třeba doručovat.¹⁰⁰ Pokud zůstavitel zanechal majetek bez hodnoty nebo majetek nepatrné hodnoty, vydá jej soudní komisař tomu, kdo se postaral o pohřeb a současně zastaví řízení.¹⁰¹

Řádné i mimořádné opravné prostředky lze podat u soudu i u soudního komisaře. Pro odvolací řízení se použije úprava dle OSŘ. Ustanovení § 129 ZŘS pouze rozšiřuje okruh usnesení, proti kterým není odvolání přípustné. Jedná se především o usnesení upravující průběh řízení, kupříkladu usnesení, kterým došlo k pověření notáře provedením úkonů řízení, nebo usnesení o zastavení řízení z důvodu, že zůstavitel nezanechal žádnou pozůstalost.

Zákon o zvláštních řízeních soudních stanoví výjimku z obecného pravidla veřejnosti řízení. K projednání dědictví totiž dochází v neveřejném řízení. K jednání je třeba předvolat osoby, o jejichž práva a povinnosti při jednání půjde, případně osoby, které musí být jednání přítomny z jiného důvodu.¹⁰²

V některých případech je soudnímu komisaři dána možnost vydat rozhodnutí bez nařízení jednání. Je tomu tak v situaci, kdy má být rozhodnuto o zastavení řízení dle § 153 nebo § 154, nebo pokud má dědictví připadnout státu. Jednání rovněž není třeba nařizovat, pokud dědictví nabývá jediný dědic, který soudu předložil své prohlášení o pozůstalostním majetku, nebo nemá námitky proti soupisu pozůstalosti či seznamu pozůstalostního majetku vyhotovenému správcem pozůstalosti.¹⁰³

Oprávnění vydat v řízení o pozůstalosti rozhodnutí ve věci samé náleží pouze notáři. Usnesení, jimiž se nerozhoduje ve věci samé může vydat rovněž

---

¹⁰⁰ PIRK, Tomáš. § 153 []. In: SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ, Jiří, HROMADA, Miroslav, BÍLÝ, Martin, HAMULÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana, PIRK, Tomáš, SMOLÍK, Petr. Zákon o zvláštních řízeních soudních. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 306.

¹⁰¹ PIRK, Tomáš. § 154 []. In: SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ, Jiří, HROMADA, Miroslav, BÍLÝ, Martin, HAMULÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana, PIRK, Tomáš, SMOLÍK, Petr. Zákon o zvláštních řízeních soudních. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 307.

¹⁰² TLÁŠKOVÁ, Šárka. § 182 []. In: SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ, Jiří, HROMADA, Miroslav, BÍLÝ, Martin, HAMULÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana, PIRK, Tomáš, SMOLÍK, Petr. Zákon o zvláštních řízeních soudních. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 395.

¹⁰³ TLÁŠKOVÁ, Šárka. § 183 []. In: SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ, Jiří, HROMADA, Miroslav, BÍLÝ, Martin, HAMULÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana, PIRK, Tomáš, SMOLÍK, Petr. Zákon o zvláštních řízeních soudních. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 399.

notářský koncipient či kandidát, nebo zaměstnanec notáře, který složil kvalifikační zkoušku.

O potvrzení dědictví rozhoduje soud usnesením o dědictví. Toto usnesení má deklaratorní povahu, jelikož nezakládá práva a povinnosti mezi účastníky řízení o pozůstalosti, ale jen deklaruje, jaká práva a povinnosti mají dle hmotného práva. V usnesení o dědictví rozhodne soud o potvrzení nabytí dědictví dědicům, případně státu jako odúmrt'.¹⁰⁴

Výroky usnesení soudu vydané v dědickém řízení, které určují, kdo je dědicem, jsou závazné erga omnes, kdežto ostatní výroky usnesení jsou závazné toliko pro účastníky dědického řízení.¹⁰⁵

Právní mocí rozhodnutí o dědictví dochází ke skončení řízení o pozůstalosti. Může však nastat situace, kdy se následně objeví majetek, který dosud nebyl projednán, přestože patřil zůstaviteli. V takovém případě pak dochází k zahájení dodatečného projednání pozůstalosti. Není možné dodatečně projednat pouze pasivum pozůstalosti. Pokud se objeví aktivum i pasivum, k dodatečnému projednání dojít může.¹⁰⁶

4.7.6 Likvidace pozůstalosti

Nastane-li situace, že je pozůstalost předlužena, přistoupí se k její likvidaci. O předluženou pozůstalost se jedná v případě, kdy její pasiva převyšují její aktiva. Pokud si dědic vyhradil soupis pozůstalosti, neručí za ty dluhy, které nejsou pokryty aktivy pozůstalosti.

Likvidací pozůstalosti rozumíme proces, kdy je předlužená pozůstalost zpeněžena za účelem alespoň částečného uspokojení zůstavitelových věřitelů v pozůstalostního majetku.

Je-li vydáno usnesení o nařízení likvidace pozůstalosti, pak od jeho právní moci končí ze zákona účastenství všech dosavadních účastníků řízení o

---

¹⁰⁴ FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1. s. 542.

¹⁰⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2006, sp. zn. 30 Cdo 2953/2004.

¹⁰⁶ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 319-323.

pozůstalosti. Namísto nich se pak účastníky stávají věřitelé, kteří se přihlásili, nebo kteří mají právo na uspokojení své pohledávky, i když ji nepřihlásili, a dále pak likvidační správce.¹⁰⁷

Okruh osob, které mohou podat návrh na nařízení likvidace pozůstalosti, je vymezen v ustanovení ZŘS. Zprv je takovou osobou dědic, ale jen v případě, že mu svědčí výhrada soupisu. Pokud by si žádný z dědiců nevyhradil soupis pozůstalosti, pak odpovídají všichni za pasiva pozůstalosti bez omezení. V takovém případě není likvidace pozůstalosti třeba, jelikož zájmy věřitelů jsou dostatečně zajištěny.

Dále pak právo podat návrh na likvidaci svědčí osobám pod zvláštní ochranou. Toto právo pak také náleží státu, pokud se na něj hledí, jako by byl zákonným dědicem.

Rovněž pak právo podat návrh náleží zůstavitelovým věřitelům, pokud prokázali existenci jejich pohledávky a této pohledávce odpovídá dluh patřící do pasiv likvidační podstaty. Nebude se tedy jednat především o věřitele, jejichž pohledávka zanikla smrtí zůstavitele.¹⁰⁸

Likvidaci nařizuje soud usnesením, ve kterém vyzve věřitele, aby u něho své pohledávky přihlásili ve lhůtě, kterou jim k tomu stanoví. Tato lhůta nesmí být kratší než 3 měsíce od právní moci usnesení. Zároveň poučí věřitele o následcích toho, pokud své pohledávky řádně a včas nepřihlásí.¹⁰⁹

Obligatořně je likvidační správce jmenován ve dvou případech. Zprv to bude v situaci, kdy tento postup vyžaduje potřeba správy nebo zpeněžování majetku. Druhým případem bude situace, kdy probíhají nebo jsou nově vyvolány

---

¹⁰⁷ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 327.

¹⁰⁸ VLÁČIL, David. § 195 []. In: SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ, Jiří, HROMADA, Miroslav, BÍLÝ, Martin, HAMULÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana, PIRK, Tomáš, SMOLÍK, Petr. Zákon o zvláštních řízeních soudních. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 424.

¹⁰⁹ VLÁČIL, David. § 196 []. In: SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ, Jiří, HROMADA, Miroslav, BÍLÝ, Martin, HAMULÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana, PIRK, Tomáš, SMOLÍK, Petr. Zákon o zvláštních řízeních soudních. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 428.

spory o aktiva nebo pasiva likvidační podstaty. Těchto sporů se soudní komisař, na rozdíl od likvidačního správce, nemůže nikdy účastnit.¹¹⁰

Likvidačním správcem jmenuje soud osobu zapsanou v seznamu insolvenčních správců, který vede Ministerstvo spravedlnosti. Odmítnout své jmenování může tato osoba jen z vážných důvodů. Likvidačního správce může soud usnesením odvolat, a to pouze z důvodů, které stanoví zákon.

V první řadě tak může učinit, pokud o to likvidační správce z důležitých důvodů požádá. Dalším důvodem je, že likvidační správce nevykonává řádně svoji funkci. Odvolán může být také, pokud lze pochybovat o jeho nepodjatosti vzhledem k jeho poměru k věci nebo k účastníkům. Pokud soud likvidačního správce odvolá, jmenuje současně nového. Nový likvidační správce začne vykonávat svou funkci dnem právní moci usnesení o jeho jmenování. Odvolaný správce je povinen bez zbytečného odkladu informovat nového správce a předat mu všechny dokumenty, které se týkají výkonu funkce. Pokud nastane právní skutečnost, se kterou je spojen zánik funkce insolvenčního správce, zaniká tímto i funkce likvidačního správce.¹¹¹

Likvidační správce vykonává správu majetku v rozsahu stanoveném zákonem, k čemuž mu přísluší všechna práva a povinnosti, která občanský zákoník jinak svěruje správci majetku při plné správě cizího majetku. Likvidační správce tedy dbá o rozmnožení majetku patřícího do likvidační podstaty a jeho uplatnění v zájmu věřitelů. K těmto účelům s ním může činit vše, co je nutné a užitečné. Má však povinnost jednat s péčí řádného hospodáře.¹¹²

Likvidační správce či notář činí úkony potřebné ke zjištění majetku likvidační podstaty. Řídí se přitom pokyny soudu (§ 213 ZŘS). Likvidační podstata je tvořena majetkem, který bude předmětem zpeněžení.

---

¹¹⁰ VLÁČIL, David. § 197 []. In: SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ, Jiří, HROMADA, Miroslav, BÍLÝ, Martin, HAMUĚÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana, PIRK, Tomáš, SMOLÍK, Petr. Zákon o zvláštních řízeních soudních. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 430.

¹¹¹ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 329-330.

¹¹² PIRK, Tomáš. § 206 []. In: SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ, Jiří, HROMADA, Miroslav, BÍLÝ, Martin, HAMUĚÁKOVÁ, Klára, KŘIVÁČKOVÁ, Jana, PIRK, Tomáš, SMOLÍK, Petr. Zákon o zvláštních řízeních soudních. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, s. 445.

Tento majetek je tvořen především majetkem zůstavitele, který vlastnil ke dni smrti či pohledávky a majetková práva, která vznikla po smrti zůstavitele a která mají původ v právních skutečnostech, které nastaly za jeho života. Součástí je pak také právo na vypořádání společného jmění manželů, které zaniklo, bylo zrušeno či zúženo za života zůstavitele a dosud nebylo vypořádáno. Dále sem spadá i majetek třetích osob, z něhož lze uspokojit zůstavitelovu pohledávku, protože ušel neúčinným právním jednáním z majetku dlužníka zůstavitele.

Poté, co je vyhotoven seznam majetku likvidační podstaty, může být likvidační podstata zpeněžena a její výnos se rozdělí mezi oprávněné osoby dle rozvrhu. Zpeněžení likvidační podstaty uskuteční likvidační správce či notář, a to vždy s předchozím souhlasem soudu. Soud v svém souhlasu stanoví kupříkladu i způsob zpeněžení či rozsah zpeněžované podstaty.¹¹³

---

¹¹³ SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3. s. 332-336.

5 EXKURZ DO RAKOUSKÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY

5.1 ABGB

Rakouské dědické právo dodnes vychází, stejně jako celé občanské právo, z nám dobře známého kodexu „Allgemeine bürgerliche Gesetzbuch“ (celým názvem „Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch für die gesammten Deutschen Erbländer der Österreichischen Monarchie“, dále však pouze ABGB) u nás známého pod názvem Obecný zákoník občanský. Jedná se o zákon JGS Nr. 946/1811, který byl přijat císařským patentem Františka I. č. 946 Sb. z. s. s platností pro všechny země rakouského císařství s výjimkou Uherska (kde platil pouze v období 1853-1861 v souvislosti s Bachovským absolutismem), tedy jak na území dnešní České i Rakouské republiky. Nabyl účinnosti od 1. ledna 1812 avšak v platnosti byl na zkoušku na území Západní Haliče již v roce 1797. Kodifikační práce na zákoníku trvaly z různých důvodů mimořádně dlouho. Za počátek kodifikačních prací se obvykle považuje rok 1753, kdy Marie Terezie rozhodla o zřízení kompilační komise pro přípravu společného zákoníku pro rakouské i české země.¹¹⁴

Ustanovení ABGB platila na našem území do roku 1950, části týkající se pracovního práva dokonce až do vydání zákoníku práce v roce 1965. V Rakousku a Lichtenštejnsku je ABGB dosud stále v platnosti, i když samozřejmě mnohokrát novelizován. Rakouský ABGB obsahoval v roce 1986 asi 70 % původního textu, v roce 2010 pak kolem 57 %¹¹⁵, po aktuální novelizaci s účinností k 1. 1. 2017 se množství původního textu novelami nedotčeného ještě velmi dramaticky sníží.

Dědickému právu v Rakousku se ABGB věnuje v současném znění v hlavách 8-16, respektive v §531–858. Přechodu pozůstalosti, tedy předmět zájmu této práce, se věnuje pak hlava 15. v §797-824 uvozená nadpisem „Erwerb einer Erbschaft“, tedy nabytí dědictví.

---

¹¹⁴ SALÁK, Pavel a Ondřej HORÁK. Law of succession in the Middle-European area. Cracow: Spolok Slovákov v Poľsku - Towarzystwo Słowaków w Polsce, 2015. ISBN 978-83-7490-848-1. s. 16.

¹¹⁵ POSCH, Willibald. ABGB z rakouského pohledu – Mezinárodní vědecká konference: „200 let ABGB – od kodifikace k rekodifikaci českého občanského práva“, přepis dostupný online z „<http://www.olomouckanoc.cz/zapad/027.pdf>“.

5.2 Novelizace k 1. 1. 2017

Jak již bylo zmíněno výše, rakouské občanské, potažmo dědické právo bylo zásadně novelizováno s účinností k 1. 1. 2017. Jedná se o velmi rozsáhlou novelu ABGB, dotčena jsou prakticky všechny ustanovení dědického práva, téměř 300 paragrafů. Důležité je však též jedním dechem doplnit, že až 80 % nových ustanovení je změněno především z hlediska jazykové formy, jedná o tedy z velké části o jakousi jazykovou aktualizaci. Částečně se též jedná o odstraňování „mrtvého“ práva, které vyšlo z užívání.¹¹⁶ Systematika dědického práva zůstala nezměněna a často rovněž čísla paragrafů, což by se dalo označit za citlivý přístup, který by měl usnadnit adaptaci odborné veřejnosti na novou úpravu.

Tato novela přichází po více jak dvou dekadách zejména akademické diskuse týkající se především nutnosti přehodnocení zastaralé dikce ustanovení kodexu, což bylo doposud řešeno s pomocí výkladu. Důvodů k tak rozsáhlé změně bylo však více. Celková modernizace, zjednodušení a přizpůsobení dědického práva potřebám společnosti 21. století. Zohlednění nových hospodářských poměrů a nových sociálních i rodinných vztahů. Dále také již zmíněná snaha o odstranění archaismů přetrvávajících v kodexu z dob první poloviny 19. století, které byly pro dnešní adresáty práva již stěží pochopitelné a přinést místo nich aktuální a dobře srozumitelné termíny.¹¹⁷

Hlavní důraz je v nové úpravě kladen na respektování soukromé autonomie subjektů, především zůstavitele. Současně ale také na kontinuitu s dosavadní úpravou jakož i zohlednění závěrů dosavadní právní doktríny. Dle mého názoru je zajímavý fakt, že takto obsáhlou novelu občanského práva iniciovaly dotčené zájmové skupiny, a nikoliv primárně politická reprezentace. Požadované konkrétní prvky novelizace byly kupříkladu zlepšení dědicko-právního postavení druha a družky, více flexibility u povinných dílů, ulehčení generační výměny zejména u rodinných podniků či posílení vzájemné rodinné solidarity zavedením tzv. pečovatelského odkazu na základě kterého získají finanční náhradu z pozůstalosti blízcí příbuzní, kteří se o zemřelého alespoň 6 měsíců z posledních 3

---

¹¹⁶ RONOVSÁ, Kateřina a Eva DOBROVOLNÁ. Nové rakouské dědické právo: rozhovor s prof. Dr. Martinem Schauerem. Bulletin advokacie. 2016, (4), s. 69.

¹¹⁷ RONOVSÁ, Kateřina a Eva DOBROVOLNÁ. Nové rakouské dědické právo: rozhovor s prof. Dr. Martinem Schauerem. Bulletin advokacie. 2016, (4), s. 69.

let před smrtí nezanedbatelným způsobem starali. Zmínit je potřeba i dílčí změny u pravidel pro formu posledních pořízení.¹¹⁸

Dle profesora Schauera jsou v novelizaci zásadní změny, které budou mít velký vliv na praxi, ale i některé symbolické, spíše pak politické deklarace v podobě právních norem. Tak je tomu kupříkladu u zavedení mimořádného dědického práva pro druha a družku. Zde se totiž očekává praktický význam velmi okrajový. Podmínky dědění druha či družky jsou totiž nastaveny tak, že spolu musí dotyční žít alespoň tři roky, ale současně nesmí být jiní zákonní dědicové. Druh a družka také nemají nárok na povinný díl. Proto se v tomto ohledu jedná spíše o jakési společenské uznání nesezdaných párů a docenění této, dnes běžné, formy soužití.¹¹⁹

Zajímavé je srovnání zájmu laické i odborné veřejnosti o změnu v českém občanském právu s přijetím zákona č. 89/2012 Sb., ve srovnání s přijetím neméně obsáhlé a důležité změny v občanském právu v Rakousku s účinností k 1. 1. 2017 kde se podle dosavadních reakcí změna neseťkává s příliš velkým zájmem. Je tedy k zamyšlení, zda je to proto, že je tato novela obecně hodnocena jako zdařilá a jako mírně pozitivní změna nevyvolává takový zájem. Zatímco změna v českém občanském právu často vyvolávala velké vášně již dlouho před nabytím účinnosti a ty jen velmi pozvolna chladnou. Nutno dodat že drobné výtky pochopitelně existují, týkají se například téměř úplnou absencí jakékoliv komparace či přihlídnutí k jiným právním řádům. A pro někoho pak nepřilíšná odvaha a ambicióznost, kdy vytýkáno, že zásah směrem k modernímu 21. století mohl být ještě výraznější.

---

¹¹⁸ RONOVSÁ, Kateřina a Eva DOBROVOLNÁ. Nové rakouské dědické právo: rozhovor s prof. Dr. Martinem Schauerem. Bulletin advokacie. 2016, (4), s. 69.

¹¹⁹ RONOVSÁ, Kateřina a Eva DOBROVOLNÁ. Nové rakouské dědické právo: rozhovor s prof. Dr. Martinem Schauerem. Bulletin advokacie. 2016, (4), s. 69.

5.3 Přejít pozůstalosti na dědice v rakouském právu

K nabytí dědictví dochází dle rakouské právní úpravy prostřednictvím soudního odevzdání pozůstalosti. Nabytí dědictví je tak vázáno na intervenci soudu. Se soudním odevzdáním pozůstalosti získává dědic absolutní moc nad dědictvím. Dědic se tak na základě principu univerzální sukcese dostává do právního postavení zůstavitele. Stává se tedy i dlužníkem věřitelů z pozůstalosti. Na základě soudního odevzdání nemohou na dědice přejít práva, která byla spojena jen s osobou zůstavitele. Řízení o pozůstalosti musí být vedeno ex offio, přičemž je stanoven požadavek, aby úmrtí bylo doloženo veřejnou listinou. Pouze na návrh strany, která prokázala účastenství v řízení o pozůstalosti je možné projednání dědictví v případě, že se nemovitost nachází v zahraničí nebo je pro movitý majetek v tuzemsku stanovena příslušnost podle čl. 10 odst. 2 nebo čl. 11 nařízení Evropského parlamentu a Rady EU o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení (č. 650/2012 zde dne 4. 7. 2012) Při každém případě úmrtí, který vede k zahájení řízení o pozůstalosti z úřední povinnosti, musí být zřízen tzv. Todesfallaufnahme, neboli úmrtní zápis, jehož účelem je zjištění všech relevantních skutečností. Tento zápis provádí soudní komisař z úřední povinnosti a slouží jako podklad pro další průběh řízení.¹²⁰

Kdo chce nabýt dědictví, musí prokázat soudu dědický titul a explicitně prohlásit, že dědictví přijímá. Osoba povoláná k dědění na základě platného dědického titulu tudíž nenabývá dědictví na základě ustanovení dědicem ze zákona, ale na základě prohlášení o přijetí dědictví. Prohlášení o přijetí dědictví může být učiněno buď ústně do protokolu před soudním komisařem, nebo písemně. Důvod k povolání k dědictví musí být adekvátně doložen. U zákonné dědické posloupnosti je tedy třeba prokázat blízký vztah k zůstaviteli, a to například rodným listem, oddacím listem či potvrzením otcovství. V případě dědického titulu na základě pořizení pro případ smrti musí být předložena platná závěť, případně dědická smlouva.¹²¹

---

¹²⁰ SCHWIMANN, Michael a Matthias NEUMAYR. ABGB Taschenkommentar [online]. 4. LexisNexis, 2017. ISBN 978-3-7007-6872-2. §797.

¹²¹ KLETEČKA, Andreas und Martin SCHAUER. (Hrsg), ABGB-ON. Kommentar (Version 1.02 Stand: 1. 1. 2017), Wien. Verlags: MANZ, § 799.

Prohlášením o přijetí dědictví získává dědic, který je povolaný na základě odpovídajícího právního titulu, právo na užívání pozůstalosti. Soudní komisař vyzve dědice, kteří přicházejí v úvahu pro nabytí dědictví, aby ve stanovené lhůtě učinili prohlášení o přijetí dědictví. Dle ustanovení § 157 AußStrG nesmí být tato lhůta kratší než 4 týdny a ze závažných důvodů může být prodloužena až na jeden rok. Za závažné důvody lze považovat například nejasnou finanční situaci, vyjednávání mezi více dědici či nejednoznačnost ohledně ustanovení v závěti. Ti dědicové, kteří nejsou zastoupeni advokátem, musí být poučeni o právních následcích učinění podmíněného a nepodmíněného prohlášení o přijetí dědictví.

Obsah prohlášení o přijetí dědictví vyplývá z § 799 a § 800 ABGB a § 159 AußStrG. Kromě jména a příjmení, data narození a bydliště dědic uvede, zda dědictví přijme podmíněně či nepodmíněně a o jaký důvod opírá svůj dědický titul.

Přijetí dědictví se vztahuje na pozůstalost jako celek, tedy i na majetek, který se objeví až následně. Nepodmíněné dědictví nemůže být změněno na podmíněné. Naproti tomu dědic, který přijal dědictví podmíněně může až do provedení soupisu pozůstalosti toto přijetí změnit na nepodmíněné.¹²²

Povolaný dědic může dědictví také odmítnout, čímž ztrácí své právo na převzetí pozůstalosti. Odmítnutí dědictví musí být učiněno písemně a nesmí obsahovat žádnou podmínku. Prohlášení musí osoba, která dědictví odmítla, osobně předložit soudu nebo soudnímu komisaři. Prohlášení o přijetí dědictví a prohlášení o jeho odmítnutí jsou neodvolatelná. Neodvolatelnost nastává, jakmile se o prohlášení vyrozumí soud či soudní komisař.

---

¹²² KLETEČKA, Andreas und Martin SCHAUER. (Hrsg), ABGB-ON. Kommentar (Version 1.02 Stand: 1. 1. 2017), Wien. Verlags: MANZ, § 799.

5.3.1 Podmíněné a nepodmíněné přijetí dědictví

Přijetí dědictví může být nepodmíněné nebo podmíněné, tedy s podmínkou zřízení inventáře pozůstalosti. Nepodmíněné přijetí dědictví znamená, že dědic ručí věřitelům zůstavitele za všechny pohledávky a odkazovníkům za splnění odkazu i v případě, kdy hodnota pozůstalosti nestačí k jejich pokrytí. Pokud je prohlášení o přijetí dědictví učiněno osobou, která má k tomuto úkonu plnou moc, je v případě nepodmíněného přijetí dědictví potřeba speciální plná moc. V případě notářů a advokátů, kteří působí jako zplnomocněnci v řízení o pozůstalosti, tuto plnou moc nahrazuje jejich zplnomocnění tuto speciální plnou moc.¹²³

Podmíněné přijetí dědictví znamená omezení ručení dědice za dluhy zůstavitele a Erbgangschulden do výše hodnoty majetku, který mu připadá. Na podstatě pohledávky se omezením ručení nic nemění. Ve vztahu k dědicům, kteří ručí omezeně však pohledávka, pokud překročí hodnotu dědictví, zanikne. Pokud pozůstalost nestačí k uspokojení věřitelů, přistoupí se k poměrnému uspokojení věřitelů podle zásad insolvenčního práva. Pokud dojde k podmíněnému přijetí dědictví, je zde povinnost zřídit inventář pozůstalosti. Pokud pozůstalost nestačí k uspokojení věřitelů, budou uspokojeni poměrně podle zásad insolvenčního práva.¹²⁴

Také nepominutelný dědic může požadovat zřízení inventáře pozůstalosti. Pokud je nepominutelný dědic nezletilý, je nutné vždy inventář pozůstalosti zřídit. Plnoletý nepominutelný dědic pak může jeho zřízení požadovat na základě ustanovení § 804 ABGB.¹²⁵

Jednou učiněné přijetí dědictví již nelze vzít zpět. Rovněž prohlášení o odmítnutí dědictví je neodvolatelné. Neodvolatelnost nastává okamžikem, kdy prohlášení vezme na vědomí soud nebo soudní komisař. Obdobně nelze změnit nepodmíněné přijetí dědictví na podmíněné. Pokud učiní nepodmíněné prohlášení

---

¹²³ KLETEČKA, Andreas und Martin SCHAUER. (Hrsg), ABGB-ON. Kommentar (Version 1.02 Stand: 1. 1. 2017), Wien. Verlags: MANZ, § 800.

¹²⁴ SCHWIMANN, Michael a Matthias NEUMAYR. ABGB Taschenkommentar [online]. 4. LexisNexis, 2017. ISBN 978-3-7007-6872-2. §802.

¹²⁵ KLETEČKA, Andreas und Martin SCHAUER. (Hrsg), ABGB-ON. Kommentar (Version 1.02 Stand: 1. 1. 2017), Wien. Verlags: MANZ, § 804.

o přijetí dědictví na základě zákonné dědické posloupnosti, nemůže pak při nalezení závěti učinit prohlášení podmíněné.¹²⁶

V případě podmíněného přijetí dědictví je nutné zřídit inventář. U dědice, který přijal dědictví nepodmíněně, stačí vyhotovit pouze majetkové přiznání. Pokud jeden z více spoludědiců přijme dědictví podmíněně, musí být zřízen inventář, čímž nastupuje omezené ručení pro všechny, včetně dědiců, kteří dědictví přijali nepodmíněně. Zájmy věřitelů jsou zde dostatečně zajištěny, a proto není nutný následek nepodmíněného přijetí dědictví. Institut nepodmíněného dědictví neslouží k poškození dědice, ale k ochraně věřitele. Po soudním odevzdání pozůstalosti již není možné dědici zřídit inventář.¹²⁷

Pokud je jedna a táž osoba povolána jako dědic ohledně stejného dědictví a stejného dědického podílu na základě více dědických titulů, pak se nemůže odvolávat na dědickou posloupnost při odmítnutí dědictví ze závěti. Odmítnutí dědictví na základě ujednání v poslední vůli zůstavitele znamená také ztrátu dědického práva dle zákonné dědické posloupnosti. Podmínkou zde je, že se jedná o stejný dědický podíl. Jiná situace by nastala v případě, že o tomtéž dědickém podílu je pojednáno jak v závěti, tak v dědické smlouvě. Obojí je pořízením pro případ smrti, tudíž v tomto případě by bylo možné dědictví na základě jednoho dědického titulu odmítnout a na základě toho druhého jej přijmout.¹²⁸

Dědic může odmítnout či přijmout pouze celý jeho dědický podíl, částečné odmítnutí není přípustné. Pokud nastane situace, že zemře dědic předtím, než dědictví přijme nebo odmítne, pak na jeho místo nastupují jeho dědicové, kteří dědictví přijmou či odmítnou.¹²⁹Dědic, který přijal dědictví, má subjektivní právo fyzicky užívat předměty v pozůstalosti.¹³⁰

Zákon v mnoha ohledech poskytuje ochranu zůstavitelovým věřitelům. Věřitelem je každý, kdo chce uplatnit pohledávky vůči pozůstalosti. Věřitelé mohou

---

¹²⁶ KLETEČKA, Andreas und Martin SCHAUER. (Hrsg), ABGB-ON. Kommentar (Version 1.02 Stand: 1. 1. 2017), Wien. Verlags: MANZ, § 806.

¹²⁷ KLETEČKA, Andreas und Martin SCHAUER. (Hrsg), ABGB-ON. Kommentar (Version 1.02 Stand: 1. 1. 2017), Wien. Verlags: MANZ, § 807.

¹²⁸ SCHWIMANN, Michael a Matthias NEUMAYR. ABGB Taschenkommentar [online]. 4. LexisNexis, 2017. ISBN 978-3-7007-6872-2. §808.

¹²⁹ KLETEČKA, Andreas und Martin SCHAUER. (Hrsg), ABGB-ON. Kommentar (Version 1.02 Stand: 1. 1. 2017), Wien. Verlags: MANZ, § 809.

¹³⁰ KLETEČKA, Andreas und Martin SCHAUER. (Hrsg), ABGB-ON. Kommentar (Version 1.02 Stand: 1. 1. 2017), Wien. Verlags: MANZ, § 810.

již před prohlášením o přijetí dědictví požadovat uspokojení či zajištění své pohledávky. Rovněž mohou požadovat jmenování kurátora pozůstalosti.¹³¹

Funkce kurátora pozůstalosti zaniká s jejím zrušením, nikoliv již se soudním odevzdáním pozůstalosti. Dokud není kurátor uvolněn ze služby, zůstává zachována jeho povinnost dbát o zájmy pozůstalosti.¹³²

Dědic nebo kurátor může pro zjištění stavu pohledávek vůči pozůstalosti požadovat vyzvání všech věřitelů usnesením, aby ve stanovené lhůtě své pohledávky přihlásili. V usnesení musí být také poučení o tom, že po uplynutí této lhůty může být zastaveno uspokojování věřitelů.¹³³

Tato soudní výzva má z následků, že věřitelům, kteří nepřihlásili své pohledávky včas, nevzniká žádný nárok na majetek pozůstalosti, pokud je vyčerpán na uspokojení přihlášených pohledávek. To neplatí v případě, kdy je pohledávka zajištěna zástavním právem. Povinnost k přihlášení pohledávky se týká soukromých věřitelů, ne ale toho, jehož pohledávka je jištěna zástavou.¹³⁴

Pokud dědic nevyužije možnosti výzvy věřitelů, nebo uspokojí jen některé věřitele, aniž by zohlednil práva ostatních, ručí pak dědic neuspokojeným věřitelům celým svým majetkem bez ohledu na podmíněné přijetí dědictví. Na základě vyhotoveného seznamu věřitelů je pak možné rozhodnout, zda mohou být věřitelé uspokojeni v plném rozsahu či pouze poměrně, nebo zda je potřeba nařídit likvidaci pozůstalosti.¹³⁵

Zůstavitel může v poslední vůli povolát vykonavatele poslední vůle, který má za úkol provést podmínky a příkazy, jenž zůstavitel ve své poslední vůli vyjádřil. Vykonavatel poslední vůle povolaný zůstavitelem není povinen tuto funkci přijmout. Práva a povinnosti tak vykonavateli vznikají až po jejím přijetí.

---

¹³¹ KLETEČKA, Andreas und Martin SCHAUER. (Hrsg), ABGB-ON. Kommentar (Version 1.02 Stand: 1. 1. 2017), Wien. Verlags: MANZ, § 811.

¹³² SCHWIMANN, Michael a Matthias NEUMAYR. ABGB Taschenkommentar [online]. 4. LexisNexis, 2017. ISBN 978-3-7007-6872-2. §811.

¹³³ KLETEČKA, Andreas und Martin SCHAUER. (Hrsg), ABGB-ON. Kommentar (Version 1.02 Stand: 1. 1. 2017), Wien. Verlags: MANZ, § 813.

¹³⁴ KLETEČKA, Andreas und Martin SCHAUER. (Hrsg), ABGB-ON. Kommentar (Version 1.02 Stand: 1. 1. 2017), Wien. Verlags: MANZ, § 814.

¹³⁵ KOZIOL, Helmut, Peter BYDLINSKI a Raimund BOLLENBERGER. Kurzkomentar zum ABGB: Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch, Ehegesetz, Konsumentenschutzgesetz, IPR-Gesetz, Rom I- und Rom II- und Rom III-VO. 5., überarbeitete Auflage. Wien: Verlag Österreich, 2017. ISBN 978-3-7046-7664-1. s. 811-813.

Není stanoveno formální přijetí, tudíž postačí, že se vykonavatel své funkce fakticky ujme. Pozůstalostní soud může vykonavatele poslední vůle ze závažných důvodů zbavit funkce, a to buď z úřední povinnosti či na návrh dědice. Rovněž vykonavatel může z důležitých důvodů požádat o své uvolnění z funkce. Jeho funkce pak také končí kompletním splněním úkolů, při úmrtí či omezení způsobilosti k právním úkonům. Vykonavatel má svou funkci plnit zásadně sám, ale může se nechat zastoupit asistenty. Zůstavitel může ve své poslední vůli také povolat vykonavatelů více. Ti pak mají svůj úřad plnit společně, pokud jim poslední vůle nestanoví rozdělení úkolů.¹³⁶

Zákon zavazuje dědice splnit vůli zůstavitele v případě, že vykonavatel nebyl jmenován nebo svou funkci nepřevzme.¹³⁷

Nepodmíněné ručení je ve vztahu ke třetím osobám povinné, a proto nemůže být změněno poslední vůlí zůstavitele. V případě, že více dědiců přijalo své dědictví nepodmíněně, ručí věřitelům a odkazovníkům společně a nerozdílně. V poměru k sobě navzájem pak nesou odpovědnost podle poměru svých dědických podílů.¹³⁸

Jakmile jsou učiněna prohlášení o přijetí dědictví, jsou určeni dědicové a jejich dědické podíly a jsou splněny ostatní podmínky, je dědictví odevzdáno dědicům a řízení o pozůstalosti je skončeno. Pravomocné rozhodnutí o soudním odevzdání pozůstalosti má čtyři základní účinky. Prvním účinkem je tzv. Übertragungswirkung, neboli „účinek přenosu“, což znamená, že soudní odevzdání pozůstalosti způsobuje přechod všech práv a povinností zůstavitele na dědice cestou univerzální sukcese. Dále pak nastává tzv. Legitimationswirkung, tedy „účinek legitimizace“, na jehož základě dědic jmenovaný rozhodnutím o soudním odevzdání pozůstalosti platí za právoplatného dědice. Takzvaný „účinek spotřeby“ neboli Konsumtionswirkung pak znamená, že řízení o pozůstalosti je ukončeno a vylučuje nové pozůstalostní řízení. Posledním pak je tzv. Präklusionswirkung nebo

---

¹³⁶ KOZIOL, Helmut, Peter BYDLINSKI a Raimund BOLLENBERGER. Kurzkomentar zum ABGB: Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch, Ehegesetz, Konsumentenschutzgesetz, IPR-Gesetz, Rom I- und Rom II- und Rom III-VO. 5., überarbeitete Auflage. Wien: Verlag Österreich, 2017. ISBN 978-3-7046-7664-1. s. 813-815.

¹³⁷ SCHWIMANN, Michael a Matthias NEUMAYR. ABGB Taschenkommentar [online]. 4. LexisNexis, 2017. ISBN 978-3-7007-6872-2. §817.

¹³⁸ KLETEČKA, Andreas und Martin SCHAUER. (Hrsg), ABGB-ON. Kommentar (Version 1.02 Stand: 1. 1. 2017), Wien. Verlags: MANZ, § 820.

také „prekluzivní účinek“. Ten znamená, že v rámci soudního řízení se nelze již zabývat jednou projednaným majetkem pozůstalosti.¹³⁹

5.3.2 Rozdělení dědictví

Pokud existuje více dědiců, mohou pozůstalost převzít podle svých dědických podílů, nebo mohou na základě jednomyslné shody uzavřít dohodu o rozdělené pozůstalosti, tzv. Erbteilungsübereinkommen. Po vzájemné dohodě mohou také změnit dělení dědictví ustanovené zůstavitelem. Tyto dohody mohou dědicové učinit u soudního komisaře. Soudní komisař musí strany poučit o vymahatelnosti takové dohody.

Výše zmíněná dohoda nepředstavuje žádný dědický titul, ale jedná se o právní jednání inter vivos. Rozdělení pozůstalosti pak může být požadováno od každého spoludědice před nebo po soudním odevzdáním pozůstalosti. Není-li dosaženo dohody, je pozůstalost rozdělena více dědicům na základě jejich zákonných dědických podílů.¹⁴⁰

Před soudním odevzdáním pozůstalosti neručí dědic na dluhy osobně, ale ručí sama pozůstalost. Každý věřitel tedy může své nároky vůči pozůstalosti uplatnit, a to nezávisle na druhu přijetí dědictví a na podmíněném prohlášení o přijetí dědictví. Splacení dluhu se pak uskuteční výhradně z majetku pozůstalosti. Po soudním odevzdání pozůstalosti pak ručí každý jednotlivý dědic.¹⁴¹

5.3.3 Dědická žaloba

Po soudním odevzdání dědictví může každá osoba, která prokáže lepší nebo rovnocenné dědické právo, žalovat nabyvatele dědictví na vydání dědictví nebo jeho části odpovídající jeho nároku. Nárok na vlastnictví jednotlivých předmětů

---

¹³⁹ KOZIOL, Helmut, Peter BYDLINSKI a Raimund BOLLENBERGER. Kurzkomentar zum ABGB: Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch, Ehegesetz, Konsumentenschutzgesetz, IPR-Gesetz, Rom I- und Rom II- und Rom III-VO. 5., überarbeitete Auflage. Wien: Verlag Österreich, 2017. ISBN 978-3-7046-7664-1. s. 816-819.

¹⁴⁰ KLETEČKA, Andreas und Martin SCHAUER. (Hrsg), ABGB-ON. Kommentar (Version 1.02 Stand: 1. 1. 2017), Wien. Verlags: MANZ, § 819.

¹⁴¹ KLETEČKA, Andreas und Martin SCHAUER. (Hrsg), ABGB-ON. Kommentar (Version 1.02 Stand: 1. 1. 2017), Wien. Verlags: MANZ, § 821.

pozůstalosti se pak neuplatňuje pomocí dědické žaloby, nýbrž pomocí žaloby na určení vlastnického práva. Na základě výše zmíněného principu „Konsumptionswirkung“ soudního odevzdání pozůstalosti nemůže být řízení o pozůstalosti provedeno opětovně ani tehdy, když jiný dědic doloží lepší dědické právo. Poté, co rozhodnutí o soudním odevzdání dědictví nabyde právní moci, je tedy jedinou cestou právě podání dědické žaloby.¹⁴²

---

¹⁴² KLETEČKA, Andreas und Martin SCHAUER. (Hrsg), ABGB-ON. Kommentar (Version 1.02 Stand: 1. 1. 2017), Wien. Verlags: MANZ, § 823.

6 ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo poskytnout analýzu vybraného institutu aktuálně platného a účinného tuzemského dědického práva, jmenovitě přechodu pozůstalosti na dědice dle zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník. V práci jsem se soustředil především na hlavní kapitoly, které jsou těžištěm tohoto tématu, tak, aby obsah práce byl skutečně zaměřen na přechod pozůstalosti, a nikoliv na některé obecnější části či principy dědického práva, čemuž odpovídá i rozložení obsahu textu do jednotlivých kapitol. Odbíhal jsem od něj jen velmi výjimečně z důvodu užitečnosti dokreslení historického či jiného kontextu, kupříkladu v kapitole „vývoj institutu přechodu pozůstalosti na dědice od přijetí ABGB“, kde jsem poskytl věcný a stručný dějinný náhled do dřívější právní úpravy.

Další kapitoly práce zaměřené na souhrnné přiblížení aktuální rakouské novely dědického práva s účinností od 1. 1. 2017 a také na podobu institutu přechodu pozůstalosti na dědice v tomto právu dokreslují spojení, které jsem v úvodu předestřel a které bylo i důvodem výběru zpracování právě tohoto tématu. Ačkoliv se nejedná o komparaci, tyto témata, pro laika zdánlivě nesouvisející, mají silné spojení v kořenech občanského práva vyjádřeného v zásadním kodexu ABGB, u nás též označovaném jako Obecný zákoník občanský.

Z hlediska institutu přechodu pozůstalosti je naprosto zásadní fakt, že k nabytí dědictví dochází k okamžiku smrti zůstavitele. Dědic však své dědictví může nabýt až na základě soudního potvrzení nabytí dědictví. Soud potvrdí nabytí dědictví jen tomu, kdo své dědické právo prokáže. To může učinit předložením dědické smlouvy, závěti nebo prokázáním svého dědického práva na základě zákonné posloupnosti.

Z pohledu dědice i zůstavitelových věřitelů pak hraje velmi důležitou roli institut výhrady soupisu pozůstalosti. Jeho uplatněním se dědic může zprostit zůstavitelových dluhů, o kterých v době přijetí dědictví nevěděl a které svou výší přesahují hodnotu jeho dědického podílu. Byla-li výhrada pozůstalosti učiněna, budou věřitelé uspokojeni jen z majetku pozůstalosti a nemohou se tedy domáhat plnění po dědici. Pokud si dědic výhradu soupisu nevyhradí, pak nese riziko, že bude muset plnit případným věřitelům i ze svého majetku, jelikož zde pak omezení ručení do výše nabytého dědického podílu neplatí.

Jelikož řízení o pozůstalosti může trvat dlouhou dobu, je potřeba v období od smrti zůstavitele do pravomocného ukončení řízení zajistit, aby majetek v pozůstalost i byl řádně spravován a zůstala zachována jeho hodnota. K tomuto účelu může zůstavitel v poslední vůli povolat správce pozůstalosti, případně může být správce jmenován soudem. Pokud není zvoleno ani jedno z výše uvedených řešení, vykonávají správu pozůstalosti dědicové. Úkony, které správce pozůstalosti činí, mají sloužit jen k zachování majetku pozůstalosti. K úkonům nad rámec výkonu prosté správy pak správce potřebuje souhlas všech dědiců, případně soudu.

V rámci pozůstalostního řízení pak existuje řada specifíků. První je institut soudního komisariátu, kdy namísto soudu prvního stupně vystupuje pověřený notář. Z důvodu, že se jedná o nesporné řízení, pak pozůstalostní soud v případě sporu zakládajícím se na odlišných skutkových tvrzeních nemá pravomoc sám tento spor rozhodnout. Namísto toho pouze odkáže dědice, jehož dědické právo se jeví jako nejslabší, na sporné civilní řízení.

Ve své práci jsem dle plánu vycházel především z množství komentářů a důvodových zpráv k zákonům, neopomenul jsem však ani články odborných právních periodik a podpůrně užil i další monografie věnující se dědickému právu. K historickému exkurzu pak rovněž díla věnující se právní historii od počátku 19. století a též samotné dobové předpisy v původním znění. Při rozboru aktuální rakouské úpravy jsem se spoléhal na, sice stále ještě omezený, avšak pro stručné přiblížení dostačující výběr komentářů, které již zohledňují změny promítnuté ve zmiňované novelizaci, jež mi laskavě poskytli Univ.-prof. Dr. Raimund Bollenberger a Mag. Angelika Kurz, kterým znovu mnohokrát děkuji.

7 RESUMÉ

The diploma thesis provides an analysis of one specific institute of succession law, namely the transition of the estate to the heirs according to the current Czech legislation No. 89/2012 Civil Code, as amended. The author describes and analyse all specific segments of this institute as the transition of the estate goes. This part is the focus and the centre of this thesis and the attention on this chapter is reflected in the volume of subchapters and paragraphs devoted to it. The author also briefly deals with the current legislation of this institute in Austrian law. The reason for this is the historical connection of these two legal systems, as well as recent changes in the form of massive and vital amendments to both legal systems regarding law of succession but especially the Austrian succession law amendment in effect from 1. 1. 2017 that has dedicated chapter in this work. This thesis also contains a brief description of the development of this institute in time.

7.1 Keywords

Law of succession, transition of the estate to the heir, inheritance acquisition, reservation of the inventory, administration of the estate, conclusion of the estate, new Civil Code, ABGB, Allgemeine Bürgerliche Gesetzbuch, AußStrG, Außerstreitgesetz, new Austrian law of succession.

7.2 Abstrakt

Diplomová práce zprostředkovává analýzu konkrétního institutu dědického práva, a to jmenovitě přechod pozůstalosti na dědice dle aktuálně platného a účinného zákona č. 89/2012 Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Autor popisuje a analyzuje všechny specifické segmenty institutu přechodu pozůstalosti. Tato část je stěžejním bodem a cílem této práce, čemuž odpovídá pozornost, která je tomuto institutu věnována z hlediska objemu textu a počtu podkapitol, které se mu věnují. Autor také stručně přibližuje současnou legislativou tohoto institutu v rakouském právu. Důvodem k tomu je dlouhé historické provázání obou těchto právních řádů a rovněž také nedávná obsáhlá změna rakouského občanského práva k 1. 1. 2017 které je též věnována stručná kapitola v

této práci, kde autor přibližuje některé rysy této novelizace. Tato práce také obsahuje stručný popis vývoje tohoto institutu v čase.

7.3 Klíčová slova

Dědické právo, přechod pozůstalosti na dědice, nabytí dědictví, výhrada soupisu, správa pozůstalosti, závěra pozůstalosti, nový občanský zákoník, Všeobecný zákoník občanský, ABGB, Allgemeine Bürgerliche Gesetzbuch, AußStrG, Außerstreitgesetz, nové rakouské dědické právo.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

8.1 Literatura

FIALA, Roman a Ljubomír DRÁPAL. Občanský zákoník IV: dědické právo (§ 1475-1720): komentář. V Praze: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-570-1.

SCHELLE, Karel a Jaromír TAUCHEN. Občanské zákoníky: kompletní sbírka občanských zákoníků, důvodových zpráv a dobových komentářů. Ostrava: Key Publishing, 2012. Právo (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-146-7.

SVOBODA, Jiří a Ondřej KLIČKA. Dědické právo v praxi. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3.

SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, Jiří LEVÝ a Miroslav HROMADA, et al. Zákon o zvláštních řízeních soudních: komentář. 1.st ed. Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-297-7.

ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK a Josef FIALA. Občanský zákoník: komentář. Svazek IV, (§ 1475 až 1720). Praha: Wolters Kluwer, 2014. Komentáře Wolters Kluwer. Rekodifikace. ISBN 978-80-7478-579-5.

TILSCH, Emanuel, HORÁK, Ondřej, ed. Dědické právo rakouské se stanoviska srovnávací vědy právní. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Klasická právnická díla (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-713-3.

VOJÁČEK, Ladislav, Karel SCHELLE a Vilém KNOLL. České právní dějiny. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-257-8.

8.2 Cizojazyčná literatura

KOZIOL, Helmut, Peter BYDLINSKI a Raimund BOLLENBERGER. Kurzkommentar zum ABGB: Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch, Ehegesetz, Konsumentenschutzgesetz, IPR-Gesetz, Rom I- und Rom II- und Rom III-VO. 5., überarbeitete Auflage. Wien: Verlag Österreich, 2017. ISBN 978-3-7046-7664-1.

KLETEČKA, Andreas und Martin SCHAUER. (Hrsg), ABGB-ON. Kommentar (Version 1.02 Stand: 1. 1. 2017), Wien. Verlags: MANZ.

SALÁK, Pavel a Ondřej HORÁK. Law of succession in the Middle-European area. Cracow: Spolok Slovákov v Poľsku - Towarzystwo Słowaków w Polsce, 2015. ISBN 978-83-7490-848-1.

SCHWIMANN, Michael a Matthias NEUMAYR. ABGB Taschenkommentar [online]. 4. LexisNexis, 2017. ISBN 978-3-7007-6872-2.

8.3 Použité právní předpisy a judikatura

BGBI. I Nr. 111/2003 Außerstreitgesetz

JGS Nr. 946/1811 Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch

usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2006, sp. zn. 30 Cdo 2953/2004

usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 12. 2010, sp. zn. 29 Cdo 865/2009

Zákon č. 89/2012 Sb. Občanský zákoník

Zákon č. 40/1964 Sb. Občanský zákoník

Zákon č. 99/1963 Sb. Občanský soudní řád

Zákon č. 292/2013 Sb. Zákon o zvláštních řízeních soudních

8.4 Odborná periodika

DAUDOVÁ, Martina a Ondřej HORÁK. Nové dědické právo a meziválečná rekonstrukce. Ad Notam. 2016, (1), s. 8-12.

KLEIN, Šimon. Ještě jednou k tématu přechodu vlastnického práva k pozůstalosti. Ad Notam. 2014, (6), s. 22-24

MIKEŠ, Jiří a Jiří ŠVESTKA. Nad novou institucí správce dědictví. Právní rozhledy. 2005, (2), s. II

RONOVSKÁ, Kateřina a Eva DOBROVOLNÁ. Nové rakouské dědické právo: rozhovor s prof. Dr. Martinem Schauerem. Bulletin advokacie. 2016, (4), s. 69.

8.5 Další zdroje

Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb. Zákon občanský zákoník (konsolidovaná verze), dostupné online z:

„<http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>“.

POSCH, Willibald. ABGB z rakouského pohledu – Mezinárodní vědecká konference: „200 let ABGB – od kodifikace k rekonstrukci českého občanského práva“, přepis dostupný online z „<http://www.olomouckanoc.cz/zapad/027.pdf>“.

9 SEZNAM ZKRATEK

ABGB	JGS Nr. 946/1811 Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch
AußStrG	BGBI. I Nr. 111/2003 Außerstreitgesetz
ObčZ	Zákon č. 89/2012 Sb. Zákon občanský zákoník
ObčZ 1964	Zákon č. 40/1964 Sb. Občanský zákoník
OSŘ	Zákon č. 99/1963 Sb. Občanský soudní řád
ZŘS	Zákon č. 292/2013 Sb. Zákon o zvláštních řízeních soudních